

Specialioji ataskaita

ES parama medieną gaminančioms šalims pagal FLEGT veiksmų planą

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

El. paštas: eca-info@eca.europa.eu
Tinklavietė: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Daug papildomos informacijos apie Europos Sąjungą yra internete.
Ji prieinama per portalą *Europa* (<http://europa.eu>).

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2015

Print	ISBN 978-92-872-2784-3	ISSN 1831-0885	doi:10.2865/459260	QJ-AB-15-011-LT-C
PDF	ISBN 978-92-872-2752-2	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/5185	QJ-AB-15-011-LT-N
EPUB	ISBN 978-92-872-2779-9	ISSN 1977-5725	doi:10.2865/265929	QJ-AB-15-011-LT-E

© Europos Sąjunga, 2015
Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Printed in Luxembourg

Specialioji ataskaita

ES parama medieną gaminančioms šalims pagal FLEGT veiksmų planą

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą)

Audito Rūmų specialiosiose ataskaitose yra pateikiami su konkrečiomis biudžeto sritimis arba valdymo temomis susijusių Audito Rūmų veiklos ir atitikties auditų rezultatai. Audito Rūmai atrenka ir nustato šias audito užduotis, siekdami kiek įmanoma padidinti jų poveikį ir atsižvelgdami į veiklos ar atitikties riziką, susijusių pajamų ar išlaidų lygį, būsimus pokyčius ir politinį bei viešąjį interesą.

Šį veiklos auditą atliko Audito Rūmų nario Karel Pinxten vadovaujama III audito kolegija, atsakinga už su išorės veiksmis susijusias išlaidų sritis. Auditui vadovavo Audito Rūmų narys Karel Pinxten, jam padėjo jo kabineto vadovas Gerard Madden ir atašė Mila Strahilova, skyriaus vadovas Gérald Locatelli, auditorių grupės vadovas Piotr Zych, vyresnysis auditorius Ruurd de Jong ir auditoriai Laetitia Cadet ir Peter Kovacs.

Iš kairės į dešinę: G. Madden, R. de Jong, K. Pinxten, M. Strahilova, P. Zych, G. Locatelli.

Dalis

Terminai ir santrumpos

I-VI **Santrauka**

1-9 **Įvadas**

1-3 **Neteisėtos medienos ruošos problema – globali**

4-9 **ES atsakas – FLEGT**

10-12 **Audito apimtis ir metodas**

13-56 **Pastabos**

13-34 **FLEGT parama medieną gaminančioms šalims buvo nepakankamai gerai organizuota ir tikslinga**

14-18 **Komisija nustatė įvairias galimas priemones**

19-26 **Komisija neparengė tinkamo darbo plano**

27-34 **Komisija nenustatė aiškių savo paramos prioritetų**

35-56 **ES parama medieną gaminančioms šalims – nepakankamai veiksminga**

36-43 **Pagrindiniai nagrinėti projektai – probleminiai**

44-52 **Pažanga siekiant įgyvendinti licencijų sistemą – lėta**

53-56 **Stebėsenos ir atsiskaitymo procedūros – nepatenkinamos**

57-59 **Išvados ir rekomendacijos**

I priedas. FLEGT, miškų valdymo ir prekybos srities programų įgyvendinimas 2003–2013 m.

II priedas. Audituočių projektų sąrašas

III priedas. Įvertintų projektų ir peržiūrėtų ROM sąrašas

IV priedas. „Transparency International“ apskaičiuotas 2007–2013 m. korupcijos suvokimo indeksas

Komisijos atsakymas

Terminai ir santrumpos

05

AKR: Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių grupė

Aplinkos GD: Aplinkos generalinis direktoratas

DG DEVCO: Tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi generalinis direktoratas
DG DEVCO įgyvendina labai įvairias Komisijos išorės pagalbos priemones, finansuojamas EPF ir bendrojo biudžeto lėšomis.

EKPP: Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė

EMI: Europos miškų institutas

EPF: Europos plėtros fondas

EPF yra pagrindinė priemonė, pagal kurią Europos Sąjunga teikia vystomojo bendradarbiavimo pagalbą AKR valstybėms, taip pat užjūrio šalims ir teritorijoms (UŠT). Europos Sąjungos santykiai su AKR valstybėmis ir UŠT yra grindžiami 2000 m. birželio 23 d. dvidešimties metų laikotarpiui pasirašytu Kotonu partnerystės susitarimu (Kotonu susitarimu). Jo pagrindinis tikslas – sumažinti ir galutinai panaikinti skurdą.

ES FLEGT: Europos Sąjungos miškų teisės aktų vykdymas, miškų valdymas ir prekyba mediena

ESMR: Europos Sąjungos medienos reglamentas

FAO: Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacija

GIZ: Vokietijos tarptautinio bendradarbiavimo agentūra (vok. *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH*)

MVĮ: mažosios ir vidutinės įmonės

NVO: nevyriausybinės organizacijos

REDD+: dėl miškų naikinimo ir nykimo susidaranti išmetamųjų teršalų kiekio mažinimo programa + Pagal Jungtinių Tautų programą, kuria siekiama mažinti dėl miškų naikinimo ir nykimo susidarantį išmetamųjų teršalų kiekį (REDD), finansinė vertė suteikiama miškuose esančioms anglies sankaupoms – pagal šią programą besivystančioms šalims teikiamos paskatos, kuriomis siekiama, kad būtų mažinamas dėl miškų naikinimo susidaranti išmetamųjų teršalų kiekis ir investuojama į mažo anglies dioksido kiekio projektus, siekiant darnaus vystymosi. Programa „REDD+“ apima ne tik miškų naikinimo ir nykimo aspektus, bet taip pat miškų išsaugojimą, tvarų miškų valdymą ir anglies sankaupos miškuose didinimą.

ROM: rezultatų stebėseną

2000 m. DG DEVCO sukūrė ROM sistemą tam, kad sustiprintų vystymosi pagalbos stebėseną, vertinimą ir skaidrumą. Ši sistema pagrįsta glaustais tikslingais vietoje atliekamais išorės ekspertų vertinimais.

SPS: savanoriškos partnerystės susitarimas

SVLK: Indonezijos medienos teisėtumo užtikrinimo sistema (indonez. *Sistem Verifikasi Legalitas Kayu*)

ŠSD: šalies strategijos dokumentas

VBFP: vystomojo bendradarbiavimo finansinė priemonė

I

Nors nuo praėjusio tūkstantmečio pabaigos išspręsti neteisėtos medienos ruošos ir prekybos neteisėtai paruošta mediena problema siekiama tarptautinėmis pastangomis, ši problema vis dar neišspręsta. Dėl minėtos veiklos daroma žala aplinkai ir niokojama biologinė įvairovė, apsunkinamas nuo miškų priklausomų žmonių gyvenimas, iškreipiamos rinkos, didėja korupcija ir pažeidžiami teisinės valstybės ir gero valdymo principai.

II

Siekdama atkreipti dėmesį į neteisėtos medienos ruošos, siekiant ją parduoti, ir susijusios prekybos problemą, 2003 m. Europos Komisija pateikė pasiūlymą dėl ES veiksmų plano dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (FLEGT). FLEGT iniciatyva siekiama medieną gaminančiose šalyse stiprinti miškų valdymą, sumažinti neteisėtai paruoštos medienos vartojimą ES ir taip visame pasaulyje sumažinti tokios medienos ruošos mastą. Šio veiksmų plano kertinis akmuo – dvišalis ES ir medieną eksportuojančios šalies susitarimas, t. y. FLEGT savanoriškos partnerystės susitarimas (SPS), pagal kurį atitinkama šalis įsipareigoja prekiauti tik teisėtai paruoštos medienos produktais. Pagal tokius susitarimus eksportuojančios šalys plėtoja savo medienos teisėtumui tikrinti skirtas sistemas, o kai užtikrina atitiktį reikalaujamos sąlygoms, joms leidžiama suteikti FLEGT licencijas.

III

Audito Rūmai patikrino, ar Europos Komisija užtikrino gerą paramos, kuri, siekiant išspręsti neteisėtos medienos ruošos problemą, yra teikiama medieną gaminančioms šalims pagal ES FLEGT veiksmų planą, valdymą. Audito Rūmai daro išvadą, kad Komisija nesugebėjo užtikrinti gero paramos valdymo.

IV

FLEGT parama buvo nepakankamai gerai organizuota ir tikslinga. Komisija pažvelgė į FLEGT veiksmų planą naujoviškai ir įvardijo priemones, kurių galėtų būti imtasi. Tačiau ji neparengė tinkamo darbų plano, kuriame būtų nustatyti aiškūs tikslai, orientyrai ir numatytas atitinkamas biudžetas. Žinoma, vos pradėjus įgyvendinti iniciatyvą tai padaryti būtų buvę sunku, tačiau šią užduotį derėjo įvykdyti bent anksčiau nei įgyvendinimo metais. Skyrus paramą, tai nebuvo padaryta remiantis aiškiais kriterijais, o paramos poveikis sumenko dėl dalyvaujančių šalių gausos. Dar 2003 m., kaip viena iš galimų priemonių, Veiksmų plane nurodytas reglamentas, kuriuo draudžiama į ES importuoti neteisėtai pagamintą medieną (ESMR), iki šiol galutinai neįgyvendintas.

V

ES parama medieną gaminančioms šalims buvo nepakankamai veiksminga. Pagrindiniai išnagrinėti projektai, kuriais siekta padidinti viešojo administravimo įstaigų pajėgumą, nebuvo sėkmingi. Nors, vykdant daugelį projektų, pavyko atkreipti daugiau dėmesio į neteisėtos medienos ruošos problemą ir paremti pilietinės visuomenės organizacijas, tačiau dažnai kildavo sunkumų. Jau 12 metų kaip Veiksmų planas yra pateiktas, tačiau, nors susidomėjimo SPS būta didelio, FLEGT licencijų išdavimo sistema dar neveikia, o numatyti terminai, iki kurių tikslai turėjo būti pasiekti, – praleisti. Pažangos stebėseną vykdyta netinkamai, visų pirma dėl atskaitomybės sistemos stygiaus, o pažangos ataskaitų teikimo procesas taip pat buvo nepatenkinamas.

VI

Toliau ataskaitoje pateikiama įvairių rekomendacijų, kaip būtų galima pagerinti tolesnį iniciatyvos valdymą.

Neteisėtos medienos ruošos problema – globali

01

Nors nuo praėjusio tūkstantmečio pabaigos išspręsti neteisėtos medienos ruošos ir prekybos neteisėtai paruošta mediena problemą siekiama tarptautinėmis pastangomis, ši problema vis dar neišspręsta. Dėl minėtos veiklos daroma žala aplinkai ir niokojama biologinė įvairovė, apsunkinamas nuo miškų priklausomų žmonių gyvenimas, iškreipiamos rinkos, didėja korupcija ir pažeidžiami teisinės valstybės ir gero valdymo principai. Dėl šios veiklos vyriausybės netenka pajamų iš gamtos išteklių, o tai yra kliūtis darniam kai kurių skurdžiausių pasaulio šalių vystymuisi.

02

Medienos ruoša ir prekyba mediena laikoma neteisėta, kai medynai kertami, o mediena transportuojama, perkama arba parduodama pažeidžiant nacionalinius įstatymus. Todėl sąvokos „neteisėta“ reikšmė priklauso nuo konkrečių galiojančių nacionalinių įstatymų turinio.

03

Atsižvelgiant į tai, kad aptariamoji veikla yra neteisėta, neteisėtos medienos ruošos mastą sunku išmatuoti. Skaičiuojama, kad šios neteisėtai paruoštos medienos vertė kasmet gali sudaryti iki 100 milijardų JAV dolerių¹, tačiau reikia pripažinti, kad skaičiavimai šioje srityje labai skiriasi. Vis dėlto sutariama, kad daugelyje šalių, kurios yra pagrindinės medienos gamintojos, neteisėta medienos ruoša yra plačiai paplitusi problema, ypač jei tose šalyse įsigalėjusi korupcija ir lengva patekti į rinką.

ES atsakas – FLEGT

04

Reaguodama į visuotinį susirūpinimą² dėl neigiamo neteisėtos medienos ruošos ir prekybos neteisėtai paruošta mediena poveikio, 2003 m. Europos Komisija pateikė pasiūlymą dėl ES veiksmų plano dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (FLEGT)³. FLEGT tikslas – remti miškų valdymą medieną gaminančiose šalyse, pažaboti neteisėtai paruoštos medienos importą į ES ir taip visame pasaulyje sumažinti neteisėtos medienos ruošos mastą. Tai priemonių, kuriomis siekiama spręsti neteisėtos medienos ruošos ir prekybos tokia mediena – tiek pasiūlos, tiek paklausos požiūriu – problemą, rinkinys (žr. **1 langelį**). Taryba palankiai įvertino Veiksmų planą, kaip pirmą žingsnį siekiant spręsti neteisėtos medienos ruošos ir prekybos ja problemą, koordinuojant veiksmus ir bendradarbiaujant su šalimis vartotojomis ir šalimis gamintojomis, privačiuoju sektoriumi ir kitais suinteresuotaisiais subjektais⁴. 2005 m. ji priėmė reglamentą, kuriuo nustatė FLEGT licencijavimo schemą tam tikrų medienos produktų importui iš šalių, sudariusių savanoriškos partnerystės susitarimą su ES⁵.

- 1 UNEP, Interpol, *Green Carbon, Black Trade: Illegal Logging, Tax Fraud and Laundering in the World's Tropical Forests. A Rapid Response Assessment*, 2012 m.
- 2 Tarptautinių kovos su neteisėta medienos ruoša veiksmų aktyviau imtasi po to, kai 1998 m. gegužės mėn. buvo pradėta vykdyti G 8 veiksmų programa dėl miškų. G 8 diskusijose sutarta surengti keletą konferencijų miškų teisės aktų vykdymo ir miškų valdymo (FLEG) klausimais, kurias koordinuotų Pasaulio bankas – tokios konferencijos vyko Rytų Azijoje (2001 m. Balyje), Afrikoje (2003 m. Jaundėje) ir Europoje (2005 m. Sankt Peterburge). Siekiami sukurti šalių gamintojų ir šalių vartotojų bendradarbiavimo sistemą, šiose konferencijose pastangas suvienijo vyriausybių, pramonės įmonių ir NVO atstovai, taip pat tyrėjai.
- 3 2013 m. gegužės 21 d. Komisijos komunikatas COM(2013) 251 final „Pasiūlymas dėl veiksmų plano dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (FLEGT)“.
- 4 Tarybos išvados 2003/C 268/01 (OL C 268, 2003 11 7, p. 1).
- 5 Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2173/2005 dėl FLEGT licencijavimo schemos medienos importui į Europos bendriją sukūrimo (OL L 347, 2005 12 30, p. 1).

ES FLEGT veiksmų plano sandara

„FLEGT veiksmų plane nurodyta, kad padidinti vartotojų poreikį įsigyti patikrintos teisėtai pagamintos medienos bus siekiama šiomis priemonėmis: a) skatinant ES privatųjį sektorių pirkimo politiką pakoreguoti taip, kad būtų užtikrinama, jog į jų tiekimo grandines patektų tik teisėtai paruošta mediena [...]; b) skatinant ES šalis pakoreguoti savo viešųjų pirkimų politiką nustatant reikalavimą, kad visos tiekiamos medienos teisėtumas būtų patvirtintas [...]; c) užtikrinant ES medienos reglamento vykdymą, siekiant, kad neteisėtai paruošta mediena nepatektų į ES rinką [...]; d) sukuriant priemones, kurios padėtų užkirsti kelią investicijoms į veiklą, kuria skatinama neteisėta medienos ruošą. [...]

Veiksmų plane numatyta, kad padėti besivystančioms šalims didinti pajėgumą tiekti teisėtai paruoštą medieną bus siekiama šiomis priemonėmis: a) teikiant techninę ir finansinę paramą iš ES išteklių, skirtą vyriausybių ir nevyriausybinių subjektų geresniam valdymui ir pajėgumo didinimui; b) sudarant dvišalius prekybos susitarimus (vadinamuosius savanoriškos partnerystės susitarimus) ir taip prisidedant prie medieną gaminančių šalių pastangų užkirsti kelią neteisėtai paruoštos medienos patekimui į ES rinką.“

Šaltinis. <http://www.euflegt.efi.int/documents/10180/118682/Introduction%20to%20FLEGT>

05

Šio Veiksmų plano kertinis akmuo – dvišalis ES ir medieną eksportuojančios šalies susitarimas, t. y. FLEGT savanoriškos partnerystės susitarimas (SPS), pagal kurį abi šalys įsipareigoja prekiauti tik teisėtai paruoštais medienos produktais. Pagal tokius susitarimus eksportuojančios šalys plėtoja savo medienos teisėtumui tikrinti skirtas sistemas. Kai Komisija nusprendžia, kad reikalaujamos sąlygos tenkinamos, atitinkamoms šalims gali būti suteiktos FLEGT licencijos. Procedūros, kurią reikia atlikti norint gauti licencijas, o paskui ir eksporto leidimus, pavyzdys pateiktas Veiksmų plane (žr. **2 langelį**). Praktika rodo, kad dauguma šalių partnerių savo būsimas licencijavimo schemas nusprendė taikyti ne tik į ES, bet ir į kitas rinkas eksportuojamai medienai, taip pat vidaus reikmėms skirtai medienai.

Medienos teisėtumo patikrinimo procedūros pagal SPS pavyzdys

„1 žingsnis. FLEGT šalis partnerė paskiria akreditavimo įstaigą, kuriai suteikiami įgaliojimai skirti už medienos produktų teisėtumo patikrinimą atsakingas įstaigas.

2 žingsnis. FLEGT šalis partnerė paskiria nepriklausomą stebėtoją ir nustato skaidrų ginčų sprendimo mechanizmą.

3 žingsnis. Europos Komisija patvirtina, kad pagal numatytąją sistemą atliekamas medienos ruošos teisėtumo patikrinimas yra patikimas.

4 žingsnis. Jei mediena paruošta teisėtai, išduodami pažymėjimai, kuriais remiantis muitinėje atliekamas teisėtų krovinių muitinis įforminimas eksportui. [...]

5 žingsnis. Eksporto leidimas, kuriuo patvirtinamas medienos ruošos teisėtumas, yra išduodamas tame Bendrijos uoste, kuriame įforminami medienos išleidimo į laisvą apyvartą ES dokumentai, ir valstybės narės muitinėje sutikrinamas pagal siuntos aprašą, pateikiamą pagal išankstinį pranešimą apie krovinį. [...]

6 žingsnis. Prašymas įforminti išleidimo į laisvą apyvartą ES dokumentus muitinėje priimamas tik tuo atveju, jei prie medienos krovinio pridedamas reikalaujamas eksporto leidimas.“

Šaltinis. COM(2003) 251 final, p. 13.

06

Komisija kartu su valstybėmis narėmis šalims partnerėms teikia finansinę ir techninę pagalbą, kurios paskirtis – stiprinti miškų valdymą ir sukurti arba patobulinti sistemas, pagal kurias tikrinama atitiktis jų teisiniams reikalavimams. FLEGT komponentą pavadiniamu „Parama medieną gaminančioms šalims“ sudaro:

- a) politikos reformavimo, veiksmingų įstatymų kūrimo ir procedūrų supaprastinimo procesų rėmimas, užtikrinant nuo miškų priklausomų bendruomenių apsaugą ir jų įtraukimą į miškų apsaugos schemas;
- b) pagalba plėtojant patikimas stebėsenos ir atsekamumo sistemas, kurios padeda atskirti teisėtą produkciją nuo neteisėtos, sudaro sąlygas sekti medienos judėjimo procesą iš ruošos vietos į perdirbimo įmones, uostus ir paskirties rinkas ir skatina skaidresnius informacijos mainus miškų sektoriuje;
- c) reikšmingų valdymo reformų rėmimas didinant pajėgumą, visų pirma teismų, policijos arba karybos sektoriuose, siekiant imtis spęsti korupcijos problemą, surinkti nusikalstamos veikos aplinkos srityje įrodymus ir suformuluoti ieškinius teismui.

07

Šiuo tikslu ES teikia finansavimą iš EPF ir bendrojo biudžeto lėšų. Iš viso 2003–2013 m. laikotarpiu su FLEGT susijusi parama 35 šalims sudarė 300 milijonų eurų⁶ (žr. **I priedą**).

08

Komisijoje FLEGT veiksmų plane numatytos veiklos vykdymui vadovauja Tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi generalinis direktoratas (DG DEVCO) ir Aplinkos generalinis direktoratas (Aplinkos GD). DG DEVCO atsako už trečiosioms šalims gamintojoms skirtą su FLEGT sritimi susijusio finansavimo valdymą. Ši įstaiga įgyvendina vystomojo bendradarbiavimo programas ir dalyvauja derybose dėl SPS su AKR valstybėmis bei Gajana ir Hondūru. Aplinkos GD derasi su Azijos šalimis dėl SPS ir atsako už ESRM, politinį dialogą su medieną gaminančiomis šalimis ir jos vartojimo šalimis (kaip antai Kinija, Brazilija, Rusija, JAV, Japonija) dėl aplinkosaugos klausimų ir už daugiašalį dialogą. Abu generaliniai direktoratai dalijasi atsakomybe už Lotynų Amerikos šalis.

09

Kai kurias konkrečias veiklos sritis, skirtas paremti šalių partnerių pastangas joms vykdant pagal FLEGT veiksmų planą numatytas užduotis Komisija pavedė Europos miškų institutui (EMI) ir Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijai (FAO). EMI vadovauja ES FLEGT Paslaugoms (angl. *EU FLEGT Facility*) – 2007 m. įsteigtam kelių paramos teikėjų patikos fondui – ir jį administruoja. Šis fondas teikia paramą šalims (dažniausiai tai yra techninė pagalba vyriausybėms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams), atlieka tyrimus ir skleidžia informaciją apie FLEGT. FAO įgyvendina AKR FLEGT paramos programą, kurios pagrindinis tikslas pradžioje buvo plėtoti FLEGT procesą AKR valstybėse.

6 Neskaitant sektorių biudžeto paramos asignavimų. Biudžeto paramos asignavimai apima su miškų politika susijusias sritis, tačiau jie nebūtinai priklauso vien FLEGT. Nėra pripažinto metodo, pagal kurį parama būtų priskiriama konkrečioms sritims.

10

Audito Rūmai tikrino, ar Komisija gerai administravo pagal ES FLEGT veiksmų planą medieną gaminančioms šalims teikiamą paramą, kuria siekta pažaboti neteisėtą medienos ruošą. Daugiausia dėmesio atliekant auditą skirta dviem pagrindiniams klausimams:

- a) Ar FLEGT parama buvo gerai organizuota ir tikslinga?
- b) Ar FLEGT parama buvo veiksminga?
- d) vizitai į dvi paramą gaunančias šalis, kurios yra pasirašiusios SPS (Indoneziją ir Kamerūną), įskaitant SPS proceso vykdymo pažangos peržiūrą ir nuodugnią dešimties projektų imties peržiūrą (žr. **II priedą**);
- e) vykdant rezultatų stebėseną (ROM) ir atliekant programų vertinimą (35 projektų imties) nustatytų faktų peržiūra (žr. **III priedą**).

11

Atliekant auditą buvo tikrinama Komisijos parama medieną gaminančioms šalims, teikiama iš EPF ir bendrojo biudžeto lėšų visu ES FLEGT veiksmų plano taikymo laikotarpiu, t. y. 2003–2014 m.

12

Auditas buvo atliekamas nuo 2014 m. rugpjūčio iki gruodžio mėn., o jį sudarė šios dalys:

- a) FLEGT strategijos dokumentų ir atitinkamų ataskaitų, susijusių su prekybos mediena modeliais ir neteisėta medienos ruoša, analizė;
- b) finansavimo paskirstymo pagal tikslus, šalis ir projektus tikrinimas;
- c) pokalbiai su Komisijos pareigūnais DG DEVCO ir Aplinkos GD biuruose, taip pat su EMI, valstybių narių, tarptautinių organizacijų ir Europos NVO, veikiančių aplinkos ir miškų apsaugos srityse, atstovais;

FLEGT parama medieną gaminančioms šalims buvo nepakankamai gerai organizuota ir tikslinga

13

Audito Rūmai tikrino, ar:

- ES parama buvo grindžiama patikimu poreikių vertinimu ir ar Komisija teisingai nustatė priemones, kurių gali būti imamasi;
- ES parama buvo tinkamai planuojama;
- finansavimo prioritetai buvo nustatyti tinkamai.

Komisija nustatė įvairias galimas priemones

14

FLEGT veiksmų plane vis dar neišspręstą neteisėtos medienos ruošos ir prekybos ja problemą siekiama išspręsti naujoviškai. Jame derinamos prekybos paskatos, t. y. sudaromos sąlygos medieną gaminančioms šalims partnerėms lengviau patekti į ES medienos rinką, ir parama vystymuisi, skirta tiek vyriausybėms, tiek pilietinei visuomenei. Šalys partnerės privalo užtikrinti miškininkystės srities teisės aktų nuoseklumą, įgyvendinti atsekamumo ir licencijavimo schemas ir sukurti įvairių lygmenų kontrolės sistemas. Be to, pagal FLEGT veiksmų planą numatyta sukurti kelias paklausos reguliavimo priemones, kurių tikslas – sustiprinti taikomų veiksmų poveikį medieną gaminančiose šalyse. Taip pat numatytas tarptautinio lygmens politinis dialogas, kuriuo būtų siekiama plačiau informuoti apie pagrindinius FLEGT tikslus.

15

ES veiksmų plano poveikio vertinime⁷ nagrinėjama, kokio poveikio galima tikėtis medienos licencijavimo schemas įgyvendinant per partnerystę su medieną gaminančiomis šalimis⁸. Atliekant tyrimą buvo analizuojami pagrindiniai neteisėtos medienos ruošos veiksniai. Išnagrinėtas bendrasis siūlomų sprendimų poveikis tiek ES, tiek galimų šalių partnerių ekonomikai, aplinkai ir visuomenei, taip pat jų reikšmė teisės ir institucijų sistemoms. Be to, atliekant tyrimą nagrinėta rizika, dėl kurios galimų priemonių veiksmingumas gali būti mažesnis⁹.

16

Atliekant poveikio vertinimą išnagrinėti trys pagrindiniai neteisėtos medienos ruošos problemos sprendimo variantai. Nuspręsta, kad veiksmingiausia priemonė yra dvišaliai susitarimai, t. y. SPS su atskiromis šalimis, nes jais sudaromos sąlygos veikti greitai ir lanksčiai. Nuspręsta, kad daugiašalės schemas (teoriškai – pačios veiksmingiausios), apimančios galimą tarptautinį susitarimą, įgyvendinti neįmanoma. Trečiąjį variantą, vienašalį draudimą pateikti ES rinkai neteisėtai paruoštą medieną, Komisija įvertino kaip mažiau priimtina negu partnerystės su medieną gaminančiomis šalimis pagrindu sudaromus SPS. Komisija nusprendė šį variantą toliau nagrinėti vėlesniu etapu.

- ES veiksmų plano dėl miškų teisės aktų vykdymo, miškų valdymo ir prekybos mediena (FLEGT) poveikio vertinimas (angl. *Impact Assessment of the EU Action Plan for Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT)*); Europos Komisija, Vystymosi generalinis direktoratas (2004 m.).
- 2004 m. liepos 20 d. Tarybos reglamento dėl savanoriško FLEGT licencijavimo schemas medienai importuoti į Europos bendriją parengimo pasiūlymas, SEC(2004) 977.
- Tyrimo įvardytos rizikos sritys, susijusios su galimu neteisėtai paruoštos medienos „perkėlimu“ į rinkas, kuriose taikoma mažiau reikalavimų, pavyzdžiui, Kinijos ar Japonijos; taip pat jame pripažįstama, kad Veiksmų planas yra ne itin veiksmingas, ypač tose šalyse, kurios į ES eksportuoja nedaug medienos.

17

Komisija nusprendė įgyvendinti pirmąjį, dvišaliu susitarimu pagrįstą, variantą. Komisija suprato taikant šį metodą galimai kilsiančius sunkumus, visų pirma nedidelį valdymo pajėgumą turinčiose šalyse, kuriose įgyvendinant Veiksmų planą buvo būtina gerokai padidinti pajėgumą ir sustiprinti institucijas¹⁰.

18

Komisija teisingai įvardijo pagrindinius elementus, kurių atžvilgiu, siekiant veiksmingai įgyvendinti SPS, galimai prireiktų paramos teikėjų pagalbos, įskaitant miškų ir aplinkos politikos reformas, stebėsenos tobulinimą, atsekamumo ir licencijavimo sistemas, taip pat pajėgumo didinimą įvairiuose sektoriuose (žr. 6 dalį).

Komisija neparengė tinkamo darbo plano

19

ES FLEGT veiksmų planui trūksta kai kurių geram veiksmų planui svarbių elementų¹¹. Jame nenustatyti konkrečios veiklos tikslai su atitinkamais rodikliais, nėra nei tvarkaraščio su konkrečiais orientyrais, nei aiškios stebėsenos sistemos. Todėl labai sunku įvertinti daromą pažangą ir gaunamus rezultatus. 2003–2010 m. EMI parengtos FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaitoje teigiama, kad: „Veiksmų planas yra daugiau nei politinė deklaracija, tačiau, kadangi jame nėra orientyrų ir tikslų, tai nėra ir strategijos“¹².

20

Pradedant įgyvendinti Veiksmų planą buvo manoma, kad tai bus ilgo proceso pradžia. Planuojamos priemonės, konkretūs tikslai ir planas, kuriuo būtų vadovaujama, turėjo būti nustatyti ankstyvaisiais jo įgyvendinimo metais. Po 12 metų FLEGT vis dar trūksta aiškiai suformuluotų tikslų, kurių reikėtų siekti, aiškiai apibrėžtų finansavimo priemonių ir konkrečių terminų.

21

Veiksmų plane nenumatytas aiškiai apibrėžtas konkrečiai veiklai skirtas biudžetas. Vystomojo bendradarbiavimo veikla yra finansuojama iš įvairių šaltinių, t. y. ES bendrojo biudžeto ir EPF, taip pat tokiomis įvairiomis priemonėmis kaip vystomojo bendradarbiavimo finansinė priemonė (VBFP)¹³, įskaitant tiek dvišales, tiek regionines geografines, taip pat temines programas, ir Europos kaimynystės ir partnerystės priemonė (EKPP)¹⁴.

22

Komisija neparengė išsamios FLEGT projektų apžvalgos. Naudojantis miškininkystės projektų duomenų baze, kurią Komisija sukūrė audito reikmėms, nebuvo įmanoma susidaryti nuoseklaus ir išsamaus vaizdo apie visus FLEGT projektus. Atliekant auditą paaiškėjo, kad ši duomenų bazė neišsami – kai kurie projektai buvo klaidingai priskirti FLEGT sričiai, o kai kurie FLEGT projektai j ją apskritai nebuvo įtraukti¹⁵. Komisija ir valstybės narės nenustatė aiškios sąvokos „FLEGT projektas“ apibrėžties ir nenurodė, kaip turi būti apskaitomos susijusios lėšos.

- 10 2004 m. liepos 20 d., SEC(2004) 977.
- 11 Veiksmų planas – tai žingsniai, kuriuos reikia žengti, arba veikla, kurią reikia vykdyti, siekiant, kad strategija būtų sėkmingai įgyvendinta. Trys pagrindiniai veiksmų plano elementai yra: 1) konkrečios užduotys; 2) laiko apibrėžtumas; 3) konkrečioms veiklos sritims skirtų lėšų paskirstymas (<http://www.businessdictionary.com/definition/action-plan.html>).
- 12 FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaita; EMI (2011 m.); p. 34. Žr. <http://www.euflegt.efi.int/documents/10180/23029/FLEGT+Action+Plan+Progress+Report+2003-2010/>.
- 13 2006 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1905/2006, nustatantis vystomojo bendradarbiavimo finansinę priemonę (OL L 378, 2006 12 27, p. 41). 2014 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 233/2014, kuriuo nustatoma vystomojo bendradarbiavimo finansavimo priemonė 2014–2020 m. laikotarpiui (OL L 77, 2014 03 15, p. 44).
- 14 2014 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1638/2006, išdėstantis bendrąsias nuostatas, kurios nustato Europos kaimynystės ir partnerystės priemonę (OL L 310, 2006 11 09, p. 1).
- 15 FLEGT veiklos ataskaitų išsamumas kėlė problemų ir atliekant ankstesnius FLEGT veiksmų plano vertinimus. 2003–2010 m. EMI parengtoje FLEGT pažangos ataskaitoje teigiama, kad „Čia įvardyti veiksmai ir sumos turėtų būti vertinami ne kaip išsami ir leidžianti daryti prasmingus palyginimus informacija, o kaip apytikris įsipareigojimų ir turimo finansavimo rodiklis“.

23

Neteisėtos medienos ruošos ir prekybos neteisėtai paruošta mediena problemų sprendimo sėkmė priklausė nuo kelių veiksnių, konkrečiai – šalių partnerių įsipareigojimų vykdymo, reikalingos valdymo priemonių taikymo tvarkos sukūrimo ir aiškaus ir pagrįsto ES ir kitų pagrindinių gamintojų ir importuotojų įsipareigojimo veikti išvien siekiant bendro tikslo. Taip pat buvo labai svarbu, kad apčiuopiamai pažangai užtikrinti būtina veikla būtų vykdoma lygiagrečiai. FLEGT tikslų įgyvendinimas taip pat labai priklauso nuo pagrindinių medieną gaminančių, perdirbančių ir (arba) parduodančių šalių, tokių kaip Kinija, Rusija, Indija, Korėja ir Japonija, ir jų įsipareigojimo kovoti su neteisėta medienos ruoša ir prekyba neteisėtai paruoštos medienos produktais. Šios šalys nedalyvavo FLEGT licencijavimo scheme, ir Komisija kelis metus siekė užmegzti su jomis dvišalį politinį dialogą. Iki šiol tokių diskusijų rezultatai buvo įvairūs, tačiau ne itin apčiuopiami.

24

Tik 2007 m., t. y. praėjus ketveriems metams po to, kai buvo pristatytas Veiksmų planas, atlikus tyrimą buvo įvertintas galimų paklausos reguliavimo priemonių, kurių paskirtis – užkirsti kelią neteisėtai paruoštos medienos importui ir pateikimui ES rinkai, poveikis¹⁶. Po tyrimo buvo pateiktas reglamento, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių ES rinkai medieną, pareigos, pasiūlymas¹⁷.

25

ES medienos reglamentas (ESMR)¹⁸ pagaliau buvo priimtas 2010 m., o įsigaliojo 2013 m. Jei šis reglamentas būtų buvęs priimtas anksčiau, pradiniais Veiksmų plano įgyvendinimo etapais, būtų pasiūstas aiškus signalas, kad kojoje su neteisėtai paruoštos medienos eksportu ES imasi lyderio vaidmens. Tai taip pat būtų buvusi papildoma pasakata šalims, norinčioms dalyvauti SPS procese. Praėjus daugiau kaip dešimčiai metų nuo Veiksmų plano įgyvendinimo pradžios, kai kuriose valstybėse narėse ES medienos reglamentas vis dar iki galo neįgyvendintas¹⁹. Tai neigiamas signalas šalims, dedančioms pastangas užtikrinti, kad jų eksportuojama mediena būtų paruošta teisėtai²⁰.

26

Bėgant metams, ypač po to, kai buvo pradėti taikyti tokie teisės aktai kaip Jungtinių Valstijų *Lacey* akto (angl. *Lacey Act*) pakeitimas, Australijos neteisėtos medienos ruošos draudimo aktas ir ESMR, siekiant geriau atitikti teisėtumo reikalavimus, buvo gerokai sugriežtinti kai kurių privačių sertifikavimo schemų standartai. Tokios schemos labai padeda užtikrinti atitiktį ESMR nustatytiems deramo patikrinimo reikalavimams²¹. Tačiau tik trijuose SPS (su Kamerūnu, Kongo Respublika ir Centrinės Afrikos Respublika) numatyta pripažinti privačias schemas, kaip dalį FLEGT licencijavimo proceso, šiuo tikslu teikiant FLEGT paramą. Matydamas, kad šalyse, kuriose susiduriama su pajėgumo trūkumu, nuo pat FLEGT veiksmų plano įgyvendinimo pradžios kyla sunkumų, susijusių su valstybinių licencijavimo schemų kūrimu, Komisija nepakankamai skatino FLEGT ir privačių sertifikavimo schemų sinergiją.

- 16 Komisijos tarnybų darbinis dokumentas. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos, pasiūlymo lydimasis dokumentas. Poveikio vertinimas. Papildomų priemonių, kurios padėtų kovoti su neteisėta medienos ruoša, ataskaita.
- 17 Nesant tokių nuostatų, gamintojai SPS sudariusiose šalyse atsidurtų mažiau palankioje padėtyje negu tie, kurie veikia SPS nesudariusiose šalyse. Teisiniai reikalavimai ir su jais susijusios sąnaudos gamintojams SPS sudariusiose šalyse paprastai yra didesnės negu SPS nesudariusiose šalyse.
- 18 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 995/2010, kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos (OL L 295, 2010 11 12, p. 23). Šiuo dokumentu siekiama užkirsti kelią prekybai neteisėtai paruošta mediena ir medienos produktais per tris pagrindines iniciatyvas: 1) juo uždraudžiama ES rinkai pateikti neteisėtai paruoštą medieną ir neteisėtai paruoštos medienos produktus; 2) juo reikalaujama, kad ES prekytojai, pateikiantys ES rinkai medienos produktus, taikytų deramo patikrinimo priemones; 3) juo minėti prekytojai įpareigojami registruoti savo tiekėjus ir klientus.
- 19 Keturi valstybės narės (Graikija, Ispanija, Vengrija ir Rumunija) neįvykdė savo pareigų, susijusių su ES medienos reglamento įgyvendinimu. Žr. <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/EUTR%20implementation%20scoreboard.pdf>.
- 20 ESMR 20 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad 2015 m. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pateiks jo taikymo ataskaitą.
- 21 2012 m. liepos 6 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 607/2012 dėl išsamių deramo patikrinimo sistemos ir stebėsenos organizacijų patikrinimų dažnumo ir pobūdžio taisyklių, numatytų Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 995/2010,

Komisija nenustatė aiškių savo paramos prioritetų

27

Po to, kai buvo priimtas Veiksmų planas, valstybės narės ir Komisija sudarė sąrašą prioritetinių šalių, su kuriomis turi būti susisiepta, siekiant neoficialiai aptarti galimą jų suinteresuotumą taikyti FLEGT schemą²². Į šį sąrašą įtrauktas Kamerūnas, Gabonas, Kongo Respublika, Gana, Rusija, Brazilija, Papua Naujoji Gvinėja, Indonezija ir Malaizija. Tuo pačiu metu valstybės narės ir Komisija sutarė, kad ES turėtų išlikti atvira deryboms dėl prekybos su visomis susidomėjimą išreiškusiomis šalimis.

28

Galimybę įsitraukti į procesą turėjo praktiškai visos susidomėjimą FLEGT veiksmų planu išreiškusios šalys²³, įskaitant įvairias Azijos ir Lotynų Amerikos šalis, kuriose, kaip parodė Komisijos poveikio vertinimas, dėl mažos prekybos su ES apimties tikėtinas SPS poveikis būtų nedidelis.

29

Komisija nepaskirstė savo išteklių, tiek žmogiškųjų, tiek finansinių, pagal konkrečius kriterijus, kurie veikiausiai būtų padėję užtikrinti geriausius rezultatus. Siekiant išteklių panaudojimą išdėstyti pagal prioritetus, nebuvo bendrai atsižvelgta į tokius kriterijus kaip neteisėtos medienos ruošos mastas, prekybos su ES svarba, aptariamųjų šalių įsipareigojimai ir potencialas, jų vystymosi poreikiai.

30

Dėl šios priežasties nedidelė finansinė ir techninė parama buvo išskaidyta daugybei šalių²⁴, iš kurių kai kurios nebuvo svarbiausios sprendžiant neteisėtos medienos ruošos problemą arba teikė mažiausiai vilties, kad sugebės pasiekti valdymo lygį, kuris būtinas, norint licencijavimo sistemą sukurti per trumpą arba vidutinės trukmės laikotarpį (žr. **3 langelį**). Tai sumenkino paramą ir poveikį, kurių buvo galima tikėtis.

31

Komisija kartu su šalių partnerių vyriausybėmis nustatė pagrindinius veikiančių licencijavimo schemų reikalavimus atitinkamose šalyse joms rengiantis deryboms dėl SPS ir vykstant derybų procesui. Atliekant vertinimus peržiūrėta miškų politika ir teisinės sistemos, konsultuotasi su atitinkamomis ministerijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais, išanalizuoti pagrindiniai SPS aspektai. Reikalavimai įtraukti kaip SPS priedai. Prieduose pateiktas sričių, kuriose bus reikalinga parama²⁵, ir planuojamų veiksmų²⁶ sąrašas.

32

SPS neaptarta, kaip atsakomybės dėl finansavimo sritys turi būti paskirstytos tarp vyriausybės, Komisijos ir kitų paramos teikėjų²⁷.

kuriuo nustatomos veiklos vykdytojų, pateikiančių rinkai medieną ir medienos produktus, pareigos (OL L 177, 2012 7 7, p. 16).

- 22 2004 m. vasario 26 d. vykusio *ad hoc* posėdžio dėl FLEGT paramos teikėjų koordinavimo protokolas.
- 23 Šiuo metu įvairiuose SPS proceso etapuose dalyvauja 26 šalys.
- 24 2003–2010 m. EMI pažangos ataskaitoje daroma išvada, kad „su SPS susijusios paramos poreikis jau viršija galimybes visose šalyse jį patenkinti, o kai kurios valstybės narės taip pat pageidauja dirbti su Europos kaimynystės priemonėje dalyvaujančiomis šalimis (Baltarusija, Rusija ir Ukraina) arba regionais (Vakarų Balkanų), su kuriais sietina didesnė dalis prekybos apimties nei su besivystančiomis atogrąžų šalimis“. Žr. 2003–2010 m. FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaitą; EMI (2011 m.), p. 36.
- 25 Pavyzdžiui, ES ir Kamerūno Respublikos sudarytas SPS apima šias sritis: a) pajėgumo didinimas; b) ryšiai; c) FLEGT produktų populiarinimas ES rinkoje; d) šalies medienos rinkos stebėseną; e) industrializaciją; f) SPS poveikio stebėseną; g) pagalba vykdančiam teisėtumo užtikrinimo schemos įgyvendinimo stebėseną; h) atsekamumo sistemos modernizavimas; i) nacionalinės kontrolės sistemos stiprinimas; j) teisėtumo užtikrinimo sistema; k) FLEGT licencijų išdavimo sistema; l) nepriklausomo audito užtikrinimas; m) teisinės sistemos reformos; n) papildomo finansavimo paieška.
- 26 Pavyzdžiui, šalies medienos rinkos organizavimas arba tinkamos atsekamumo sistemos sukūrimas.
- 27 Susitarimuose su AKR valstybėmis minima tik būtinybė ieškoti išteklių iš EPF arba kitų mechanizmų, kurie bus įvardyti. Susitarime su Indonezija minima galimybė ieškoti išteklių dalyvaujant ES programavimo veikloje.

33

Igyvendinant projektus kartu su SPS šalių vyriausybėmis, imtasi spręsti į SPS įtrauktus klausimus, tokius kaip medienos atsekamumo sistemos, licencijavimo schemų kūrimas, taip pat nepriklausomo auditoriaus pareigybės įsteigimas. Tačiau tikslui, kad nacionalinės valdžios institucijos geriau užtikrintų teisės aktų vykdymą, dėmesio skirta nepakankamai, nes šiam svarbiam klausimui buvo skirti vos keli projektai. Dėl prasto teisės aktų vykdymo neteisėta medienos ruošos veikla klesti, nes tikimybė, kad aplinkos srityje daroma nusikalstama veika bus nustatyta ir už ją bus pritaikyta baudžiamoji atsakomybė, yra maža, o paskatos veikti neteisėtai yra palyginti didelės. SPS šalys šioje srityje turi nemažų poreikių – tai įrodo, pavyzdžiui, jų išsidėstymas pagal „Transparency International“ apskaičiuotą korupcijos suvokimo indeksą (žr. **IV priedą**). Nors kai kuriose SPS šalyse galima stebėti teigiamus pokyčius, dauguma jų tebėra tarp šalių, kuriose korupcijos suvokimo indeksas didžiausias pasaulyje.

34

Paramos SPS procesui klausimas nebuvo nuosekliai įtrauktas į vystomojo bendradarbiavimo strategijas su šalimis partnerėmis. Į 2007–2013 m. programavimo laikotarpio šalių strategijos dokumentus miškų valdymas buvo įtrauktas kaip vieno iš svarbiausių sektorių aspektas penkiose²⁸ iš 12²⁹ SPS šalių. Kadangi su neteisėta medienos ruošą siejami įvairių sektorių (valdymo, prekybos, žemės ūkio) reikalai, FLEGT tema visose SPS šalyse galėtų būti įtraukta į įvairius svarbius sektorius, tačiau vystomojo bendradarbiavimo strategijose ši galimybė nenagrinėjama, taip pat neminima būtinybė įtraukti su FLEGT susijusius klausimus į atitinkamus svarbius sektorius.

28 Kamerūnas, Hondūras, Indonezija, Malaizija ir Kongo Respublika.

29 Auditoriai patikrino 12 šalių, kurios yra pasirašiusios SPS arba šiuo metu dėl jų derasi ir kurios gauna FLEGT paramą.

Liberija ir Centrinės Afrikos Respublika

SPS pasirašiusios Liberija ir Centrinės Afrikos Respublika gavo reikšmingą finansinę paramą, skirtą pasirengti ir įgyvendinti jų SPS³⁰. Šios šalys į ES eksportuoja labai nedaug medienos produktų ir susiduria su nemažais valdymo srities sunkumais, dėl kurių jos nepajėgs artimiausiu metu sukurti veikiančios licencijavimo sistemos. Na, o Dramblio Kaulo Krantas, priešingai, medienos produktų į ES eksportavo gerokai daugiau negu minėtos šalys³¹, tačiau negavo jokios finansinės paramos, kuri padėtų pasirengti SPS.

30 Medienos produktų importas iš Liberijos ir Centrinės Afrikos Respublikos į ES vidutiniškai sudarė atitinkamai apie 5 ir 18 milijonų eurų per metus, o bendra finansinė parama šioms šalims sudarė atitinkamai 11,9 ir 6,8 milijono eurų.

31 Vidutiniškai apie 166 milijonus eurų per metus.

ES paramą medieną gaminančioms šalims – nepakankamai veiksminga

35

Audito Rūmai išnagrinėjo, ar

- a) projektas baigtas taip, kaip planuota;
- b) bendra pažanga plėtojant licencijavimo sistemas buvo patenkinama;
- c) Komisija tinkamai atliko Veiksmų plano įgyvendinimo stebėseną ir tinkamai teikė ataskaitas.

Pagrindiniai nagrinėti projektai – probleminiai

36

Projektai, kuriais siekta padidinti valdžios institucijų pajėgumą, buvo neveiksmingi. Kita vertus, FLEGT padėjo sustiprinti pilietinės visuomenės organizacijas ir taip padidinti miškininkystės sektoriaus skaidrumą. Finansišškai reikšmingiausi projektai Kamerūne ir Indonezijoje nedavė lauktų rezultatų. Kamerūne daromą pažangą sutrikdė sėkmės stoka, o Indonezijoje dėl nesėkmingai įgyvendinamo projekto pakito ES lėšų panaudojimo orientyrai.

37

Pagrindinis Kamerūne bandytas įgyvendinti SPS proceso projektas, kuriuo siekta sukurti medienos atsekamumo sistemą³², žlugo, nes sukurtoji sistema neveikė, o tai reiškia, kad gautieji projekto rezultatai panaudoti nebus. Projektas buvo įgyvendinamas nuo 2010 iki 2013 m. ir kainavo 2,27 milijono eurų. Projekto nesėkmę lėmė įvairūs veiksniai nuo netinkamo poreikių vertinimo iki didelių projekto įgyvendinimo trūkumų. Poreikių vertinimas atliktas netinkamai dėl to, kad Komisija neveiksmingai koordinavo ryšius su suinteresuotaisiais subjektais, visų pirma Miškininkystės ir laukinės gyvūnijos ministerija. Be to, nors sutarties dalyvis veiklą vykdė netinkamai, Komisija laiku nesiėmė taisomųjų veiksmų. Nesėkmė kuriant medienos atsekamumo sistemą yra vienas iš pagrindinių veiksnių, dėl kurių Kamerūne atidedamas SPS įgyvendinimas. Šiuo metu vykdomas kitas, *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* finansuojamas, naujai sistemai sukurti skirtas projektas.

32 Projektas „*Mise en place d'un système de traçabilité du bois au Cameroun*“.

38

Svarbiausias Kamerūno FLEGT procese pasiektas laimėjimas – pilietinės visuomenės įtraukimas į miškų valdymą. Kol nebuvo pasirašytas SPS, vyriausybė nepripažino pilietinės visuomenės organizacijų kaip teisėtų partnerių, turinčių teisę pareikšti susirūpinimą su miškų išteklių valdymu susijusiais klausimais. Nors santykiai su atitinkamų sričių ministerijomis dažnai įtempti³³, vietos ir tarptautinės NVO tapo pripažintais suinteresuotaisiais subjektais ir turi galimybę daryti įtaką šalies miškininkystės politikai įvairiais lygmenimis. Tai daro teigiamą poveikį užtikrinant viso sektoriaus atskaitomybę ir skaidrumą. Tačiau, nors paprastai projektais buvo stiprinama pilietinės visuomenės padėtis, du iš keturių audituotų NVO įgyvendintų projektų nedavė visų lauktų rezultatų – daugiausia dėl pernelyg plataus užmojo tikslų.

39

Finansiškai svarbiausiu iš visų su FLEGT susijusių projektų Indonezijoje³⁴ buvo siekiama pagerinti miškų teisės aktų vykdymą ir miškų valdymą, didinant atskaitomybę ir skaidrumą, sumažinti prekybos neteisėtai paruošta mediena mastą, įtraukiant prekybos ir pramonės sektorius, ir paremti FLEGT veiklos koordinavimą. Šis projektas nedavė daugumos lauktų rezultatų, nes jo sumanymas buvo pernelyg plataus užmojo ir neįgyvendinamas, be to, įgyvendinant projektą nuolat kildavo problemų, o stebėseną vykdyta netinkamai. Projektas nedavė jokių konkrečių rezultatų, jo vykdymas nutrauktas jam nepasibaigus, o dalis projekto lėšų turėjo būti susigrąžinta. Komisijai nepitarus projekto valdymui, Indonezijos vyriausybė nusprendė įgyvendinti SPS be tolesnės tiesioginės Komisijos paramos.

40

Į 2002–2006 m. laikotarpio Komisijos Indonezijai skirtą šalies strategijos dokumentą kaip vienas iš svarbiausių sektorių, kuriam gali būti skiriama parama vystymuisi, buvo įtrauktas gamtos išteklių, visų pirma miškų, valdymas, tačiau vėlesniu, 2007–2013 m. laikotarpiu, ši sritis jau nebeįtraukta. Išskyrus 2004 m. Indonezijai skirtą FLEGT paramos projektą, daugiau miškininkystės sektoriui skirtos ES paramos vystymuisi Indonezijos vyriausybei šiuo laikotarpiu suteikti nenumatyta.

41

Indonezijoje 11 projektų įgyvendinimui skirta ES parama, siekianti 10 milijonų eurų, nuo 2004 m. teikta tik per NVO. Dažniausiai projektais buvo siekiama paremti vietos atstovų dalyvavimą (pilietinės visuomenės ar kitų nevalstybinių subjektų, įskaitant privatųjį sektorių) įvairiuose SPS elementuose (įskaitant politikos reformą), pagerinti miškų valdymą ir įgyvendinti medienos atsekamumo ir nepriklausomos stebėsenos sistemas. Nors šis metodas buvo palankus tuo, kad padėjo įtraukti suinteresuotas organizacijas, atsižvelgiant į uždavinių, kuriuos teko spręsti, mastą, reikėjo užtikrinti geresnį koordinavimą. Vienas iš tokių uždavinių – padėti daugeliui mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) pasirengti visapusiškai laikytis FLEGT licencijavimo tvarkos, tačiau ši užduotis gerokai prasilenkia su Komisijos vykdomų projektų galimybėmis.

- 33 Pavyzdžiui, Miškininkystės ir laukinės gyvūnijos ministerija, gavusi vietos bendruomenės parengtą pranešimą apie neteisėtą gavybą, nesiima jokių veiksmų (Projektas „*Observation externe et communautaire des forêts dans la mise en œuvre de l'APV-FLEGT au Cameroun*“).
- 34 Europos Komisijos ir Indonezijos FLEGT paramos projektas.

42

Keturiais Indonezijoje NVO vykdytais projektais, kurie buvo išnagrinėti, siekta sustiprinti šalies nepriklausomos stebėsenos sistemą, paremti MVĮ ir palengvinti SPS rengimą ir įgyvendinimą. Vieno projekto tikslai pasiekti pagal grafiką ir panaudojant numatytą biudžetą³⁵. Du projektai tebėra įgyvendinami, o vienas iš jų, atrodo, duos laukiamų rezultatų³⁶. Ketvirtojo projekto³⁷ įgyvendinimą teko gerokai nukelti, o apimtį gerokai sumažinti dėl sumanymo trūkumų ir dėl to, kad pasitraukė bendro finansavimo partneris.

43

Pagrindinius veiksnius, turinčius įtakos projekto tikslų siekimui minėtose dviejose šalyse, kuriuos nustatė Audito Rūmai, savo ROM ataskaitose ir vertinimuose, skirtuose su FLEGT susijusiems projektams kitose SPS šalyse, nurodė ir Komisijos vertintojai. Šie veiksniai yra: nepakankamas su projektu susijusios rizikos ir kliūčių įvertinimas, netinkamas sumanymas ir prastas projektų valdymas, stebėsenos ir projekto partnerių veiksmų koordinavimo problemos.

Pažanga siekiant įgyvendinti licencijų sistemą – lėta

44

Šiuo metu SPS procese dalyvauja dvidešimt šešios šalys. Devynios iš jų derasi dėl SPS, o šešios jau tai padarė, konkrečiai, Indonezija, Kamerūnas, Gana, Kongo Respublika, Liberija ir Centrinės Afrikos Respublika. Susitarimus pasirašiusiose šalyse, siekiant įgyvendinti licencijavimo sistemą, padaryta pažanga labai nevienoda, o tai lėmė įvairūs veiksniai, pavyzdžiui, nevienodas institucinis pajėgumas ir su procesu susijusių įsipareigojimų lygis.

45

Indonezija, kurioje derybos dėl SPS prasidėjo 2007 m. kovo mėn., o susitarimas įsigaliojo 2014 m. gegužės mėn., padarė didelę pažangą spręsdama dar neišnagrinėtus klausimus ir, tikėtina, artimiausiu metu padarys pažangą įgyvendinant FLEGT licencijavimo sistemą. Joje jau veikia nacionalinė medienos teisėtumo užtikrinimo sistema ir licencijavimo sistemos, kurios yra privalomos visam eksportui. 2013 ir 2014 m. atlikus bendrą vertinimą, jas pasitelkus šiuo metu yra sprendžiami likę klausimai. Pagrindinės Indonezijos užduotys yra: 1) užtikrinti tokio dydžio ir įvairumo šaliai reikiamą valdymą, 2) užtikrinti, kad daugybė joje veikiančių MVĮ visiškai atitiktų visus teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

46

Kamerūnas norą su ES pasirašyti SPS išreiškė 2004 m. Tačiau, nors laikoma, kad miškininkystės teisė Kamerūne yra gerai išplėtotą, ji kartu yra ir labai sudėtinga, taigi jos vykdymas išlieka didelė problema. Derybos dėl SPS trunko daugiau kaip ketverius metus – nuo 2006 iki 2010 m. Dėl ilgo ratifikavimo proceso 2011 m. gruodžio 1 d. susitarimas pagaliau įsigaliojo. Remiantis susitarime nustatyta tvarkaraščiu, bandomoji medienos atsekamumo sistema turėjo būti išbandyta 2013 m., o FLEGT licencijos turėjo būti pradėtos išduoti 2015 m. Tačiau SPS pagrindinis tikslas – sukurti medienos licencijavimo sistemą – dar toli gražu nepasiektas, iš esmės todėl, kad žlugo projektas, kuriuo siekta sukurti medienos atsekamumo sistemą. Taigi, reikia išspręsti dar daug uždavinių, kol bus įmanoma visapusiškai įgyvendinti FLEGT licencijavimo sistemą.

35 Projektas „Pilietinės visuomenės organizacijų ir mažųjų ir vidutinių medienos įmonių stiprinimas rengiant SPS ir įgyvendinant SVLK“ (angl. *Strengthening civil society organisations and small and medium timber industries in VPA preparation and SVLK implementation*).

36 Projektas „Medienos teisėtumo užtikrinimo (FLEGT licencijų) sistemos kūrimo skatinimas, siekiant žengti svarbų žingsnį darnios gamybos ir vartojimo Indonezijos medienos perdirbimo pramonėje link“ (angl. *Promoting the implementation of Timber Legality Assurance (FLEGT Licence) as a key step to sustainable production and consumption in Indonesia's wood-processing industry*).

37 Projektas „Valstybinių ir nevalstybinių subjektų stiprinimas FLEGT SPS rengimo, derybų dėl FLEGT SPS ir (arba) FLEGT SPS įgyvendinimo procesuose“ (angl. *Strengthening state and non-state actors in the preparation, negotiation and/or implementation of FLEGT-VPA*).

47

Gana, kuri 2009 m. pirmoji pasirašė SPS, iš pradžių buvo numačiusi, kad pirmieji produktai, kuriems išduota FLEGT licencija, bus eksportuoti iki 2011 m. pabaigos. Medienos atsekamumo sistema jau veikia, tačiau licencijavimo procedūros dar turi būti išbandytos. Dabartinis šalies siekis – licencijavimo sistemą parengti iki 2015 m. pabaigos.

48

Kongo Respublikoje, kuri SPS ratifikavo 2010 m. gegužę, šiuo metu rengiama miškininkystės strategija ir nauja miškininkystės teisė. Vis dėlto, dėl įvairių veiksnių, daugiausia susijusių su valdymu, pažanga lėta.

49

Liberija ir ES derybas dėl SPS pradėjo 2009 m. kovo mėn., o jį pasirašė 2011 m. liepos mėn. Tačiau neteisėta medienos ruoša, kaip ir piktnaudžiavimas privačioms reikmėms skirtais leidimais³⁸, vis dar išlieka didelė problema. Didžiausia kliūtis – nedidelis miškų administravimo tarnybų pajėgumas.

50

SPS su Centrinės Afrikos Respublika sudarytas 2011 m. lapkričio mėn., tačiau dėl pilietinio karo sustabdyti visi vyriausybės veiksmai. Daug šalies teritorijų nepatenka į miškų administravimo tarnybų kontrolės sritį, todėl SPS įgyvendinimo procesas stringa.

51

Kitos devynios šalys šiuo metu derasi dėl SPS. Viena iš jų, Malaizija, svarbi atogrąžų medienos gamintoja, 2006 m. pirmoji pradėjo derybas. Tačiau intensyviose kelis metus trukusiose derybose nepajėgta susidoroti su sunkumais, susijusiais su SPS taikymu visoje šalyje, ypač Saravake. Kadangi SPS nepasirašytas, Malaizija plačiai taiko valstybines ir privačias sertifikavimo schemas.

52

Nors Komisija sugebėjo iškelti neteisėtos medienos ruošos problemą ir išlaikyti nemažą susidomėjimą šiuo klausimu, pažanga kuriant licencijavimo sistemą gana lėta. Kyla grėsmė, kad FLEGT vykdytojus „apims nuovargis“, nes dėl lėtos pažangos šalys nusivilia ir randa galimybių savo produktus pateikti kitoms, mažesnius reikalavimus keliančioms rinkoms. Daugumoje šalių didžiausi su įgyvendinimo procesu susiję sunkumai yra institucinio pajėgumo stoka ir prastas teisės aktų vykdymas.

38 Žr. <http://www.illegal-logging.info/regions/liberia>.

Stebėsenos ir atsiskaitymo procedūros – nepatenkinamos

53

Komisija neteikė reguliarių FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaitų. Nors, remiantis FLEGT reglamento 9 straipsniu, per dvejus metus nuo pirmojo SPS įsigaliojimo ji privalėjo Tarybai pateikti ataskaitą, tokia ataskaita niekada nebuvo parengta. Buvo rengiamos tik atskirų šalių partnerių ataskaitos, kuriose buvo apžvelgiama informacija apie įvairiose SPS srityse vykdomą veiklą, tačiau jose nebuvo nei, atsižvelgiant į nustatytus orientyrus, vertinta SPS įgyvendinimo pažanga, nei aptarti laimėjimai ir kylantys sunkumai bei būdai juos įveikti.

54

Dėl sistemos nebuvimo kilo problemų sudarant patikimą duomenų bazę (žr. 22 dalį), kuri būtų padėjusi supaprastinti atsiskaitymą. Kadangi nenustatyti tikslai ir orientyrai, buvo sunku įvertinti pažangą. Kaip nurodyta EMI parengtoje 2003–2010 m. FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaitoje, šio darbo stebėseną dar labiau apsunkina tai, kad Veiksmų planas labiau primena politinį procesą, o ne įprastą pagalbos programą³⁹.

55

Tik gerokai įsibėgėjus 2014 m. Komisija pristatė standartizuotą pažangos stebėsenos sistemą, pagal kurią turi būti vertinami pagrindiniai žingsniai SPS įgyvendinimo link. Iki šiol ji naudota tik Komisijos vidaus valdymo reikmėms. Kadangi sistema pristatyta dar visai neseniai, kol kas anksti vertinti, kaip ji veikia praktiškai.

56

2014 m. pabaigoje Komisija pradėjo išorinį FLEGT veiksmų plano vertinimą, kurio ataskaitą planuojama parengti 2015 m. spalio mėn. Šis vertinimas, atliekamas praėjus 12 metų nuo Veiksmų plano pateikimo, yra gerokai pavėluotas, atsižvelgiant į patirtus sunkumus ir šiuo laikotarpiu įvykius svarbius įvykius, į kuriuos reikėjo atkreipti dėmesį ir kuriuos reikėjo išanalizuoti siekiant įvertinti jų poveikį Veiksmų planui, pavyzdžiui:

- a) didėjanti ekonomiškai svarbiausių Azijos šalių reikšmė prekybos mediena srityje;
- b) didėjantis neteisėtos miškų pertvarkos naudojant juos kitoms reikmėms, pavyzdžiui, žemės ūkiui, poveikis;
- c) galimybės siekti glaudesnės sinergijos su klimato kaitos švelninimo priemone REDD+;
- d) kintančios medienos eksporto į ES tendencijos;
- e) galimybė gauti daugiau naudos iš privačių sertifikavimo schemų.

³⁹ 2003–2010 m. FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaita, EMI (2011 m.), p. 34.

57

Audito Rūmai daro išvadą, kad, Komisija nesugebėjo tinkamai valdyti pagal ES FLEGT veiksmų planą teikiamos paramos.

58

FLEGT parama buvo nepakankamai gerai organizuota ir tikslinga:

- a) ES parama FLEGT procesui buvo grindžiama išsamiai neteisėtos medienos ruošos problemos, jos veiksmų ir galimų priemonių vertinimu; Komisija į FLEGT veiksmų planą pažvelgė naujoviškai.
- b) Tačiau Komisija neparengė tinkamo darbo plano, kuriame būtų nustatyti aiškūs tikslai, orientyrai ir numatytas atitinkamas biudžetas. Vos pradėjus įgyvendinti Veiksmų planą tai padaryti būtų buvę sunku, tačiau šią užduotį derėjo įvykdyti bent ankstyvaisiais jo įgyvendinimo metais.
- c) Delsimas priimti ESMR ir lėtas jo įgyvendinimas žlugdė SPS šalių iniciatyvą rengtis pagaliau pradėti FLEGT licencijų sistemą.
- d) Tuštumą, atsiradusią dėl FLEGT licencijavimo sistemos nebuvimo, iš esmės užpildė privačios sertifikavimo įstaigos, kurios reikšmingai prisidėjo prie to, kad būtų tenkinami ESMR nustatyti deramo patikrinimo reikalavimai. Tačiau Komisija nepakankamai išnagrinėjo galimą FLEGT ir šių privačių schemų sinergiją.
- e) Skirdama paramą medieną gaminančioms šalims, Komisija neturėjo nustačiusi aiškių finansavimo prioritetų.

1 rekomendacija Darbo planas

Komisija turėtų parengti 2016–2020 m. įvairių FLEGT veiksmų plano komponentų vykdymo darbo planą, kuriame būtų nustatyti aiškūs ir konkretūs tikslai, prioritetai, terminai ir medieną gaminančioms šalims skirtas ES paramos biudžetas. Nustatant tikslus, turėtų būti atsižvelgiama į šalių pajėgumą ir joms būdingas problemas.

2 rekomendacija ESMR įgyvendinimas

Komisijai laikas atkakliai pareikalauti, kad Medienos reglamentas būtų griežtai įgyvendinamas visose valstybėse narėse.

3 rekomendacija Privačios sertifikavimo schemos

Komisija turėtų apibrėžti, koku mastu gali būti labiau naudojamos geros reputacijos privačių sertifikavimo įstaigų darbu.

4 rekomendacija Išteklų paskirstymas

Ištekliai turėtų būti skiriami ten, kur jų poveikis sprendžiant neteisėtos medienos ruošos ir susijusios prekybos problemas, kaip manoma, bus didžiausias. Tais atvejais, kai tikimybė, kad SPS reikalavimai bus įgyvendinti, yra mažesnė, Komisija turėtų pasiūlyti tokių miškų valdymo paramos priemonių, kurias taikyti būtų galima ir nepasirašius SPS.

59

ES parama medieną gaminančioms šalims buvo nepakankamai veiksminga.

- a) Ji padėjo sustiprinti pilietinę visuomenę, padidinti informuotumą apie neteisėtos medienos ruošos problemą šalyse partnerėse, tačiau projektai, kuriais siekta padidinti valdžios institucijų pajėgumą, nedavė lauktų rezultatų.
- b) FLEGT licencijavimo schema, kuri yra Veiksmų plano kertinis akmuo, kol kas neveikia nei vienoje iš šalių partnerių. Jau 12 metų kaip pateiktas Veiksmų planas, tačiau, nors susidomėjimo SPS būta didelio, FLEGT licencijų išdavimo sistema iki šiol neveikia, o numatytieji terminai, iki kurių tikslai turėjo būti pasiekti, – praleisti.
- c) Komisija nevykdė tinkamos FLEGT veiksmų plano pažangos stebėsenos ir neteikė pažangos ataskaitų. 2014 m. pabaigoje pradėtas vertinimas yra gerokai pavėluotas.

5 rekomendacija Ataskaitų teikimas

Komisija turėtų kas dvejus metus rengti metinę FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaitą. Joje turėtų būti pateikiamas SPS įgyvendinimo vertinimas, nustatyti terminai, kilę sunkumai ir taikytos arba planuojamos priemonės.

6 rekomendacija Vertinimai

Komisija turėtų pasinaudoti šiuo vertinimu kaip galimybe apsvarstyti, kaip dabartinis metodas galėtų būti koreguojamas, kad rezultatai būtų apčiuopiamesni.

Šią ataskaitą priėmė III kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Karel PINXTEN, 2015 m. rugsėjo 8 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

FLEGT, miškų valdymo ir prekybos srities programų įgyvendinimas 2003–2013 m.

(milijonais eurų)

Regionas / šalis	SPS			Valdymo būdas			Iš viso
	Pasirašyta (metai)	Domimasi ¹	Vyksta derybos ³	Įgyvendina valstybės narės	Valdoma bendrai su tarptautinėmis organizacijomis	Kita (įgyvendina šalys partnerės, NVO, valstybinės ir privačios įmonės)	
Užsachario Afrika							74,89
Įvairios šalys ²						14,92	14,92
Kamerūnas	2010					13,66	13,66
Liberija	2011			8,00		3,90	11,90
Gana	2009					3,00	3,00
Burkina Fesas					7,80	0,20	8,00
Kongo Respublika	2010					7,56	7,56
Centrinės Afrikos Resp.	2011					6,80	6,80
Kongo Demokratinė Resp.			X		3,00	2,18	5,18
Uganda						2,75	2,75
Madagaskaras						0,68	0,68
Gabonas			X			0,20	0,20
Sudanas						0,19	0,19
Malavis						0,05	0,05
Lotynų Amerika							90,21
Įvairios šalys ²						3,93	3,93
Hondūras			X	20,40		21,73	42,13
Brazilija					10,79	12,74	23,53
Nikaragva				2,00		6,06	8,06
Kolumbija		X				8,05	8,05
Peru		X				4,03	4,03
Gajana			X			0,45	0,45
Čilė						0,04	0,04

(milijonais eurų)

Regionas / šalis	SPS			Valdymo būdas			Iš viso
	Pasirašyta (metai)	Domimasi ¹	Vyksta derybos ³	Įgyvendina valstybės narės	Valdoma bendrai su tarptautinėmis organizacijomis	Kita (įgyvendina šalys partnerės, NVO, valstybinės ir privačios įmonės)	
Azija ir Ramiojo vandenyno regionas							43,37
Įvairios šalys ²					10,60	1,91	12,51
Indonezija	2011					21,95	21,95
Kinija						3,84	3,84
Filipinai		X				1,92	1,92
Afganistanas						1,88	1,88
Tailandas						0,61	0,61
Mianmaras/Birma		X				0,45	0,45
Saliamono Salos		X				0,18	0,18
Malaizija			X				
Vietnamas			X			0,03	0,03
EKP dalyvaujančios šalys							25,04
Įvairios šalys ²					15,00		15,00
Marokas						5,63	5,63
Kosovas				2,70		0,41	3,11
Juodkalnija						0,75	0,75
Libanas						0,33	0,33
Albanija						0,10	0,10
Gruzija						0,09	0,09
Baltarusija						0,03	0,03
Du arba keli regionai							63,65
Įvairios šalys ²					39,60	24,05	63,65
IŠ VISO				33,10	86,79	177,28	297,17

1 Susidomėjimą išreiškė dar šešios šalys (Bolivija, Kambodža, Ekvadoras, Gvatemala, Papua Naujoji Gvinėja ir Siera Leonė), tačiau finansinių įsipareigojimų kol kas nepriimta.

2 Įvairiašaliai projektai apima: (**Azijoje ir Ramiojo vandenyno regione**) susitarimus su Europos miškų institutu, kurių bendra vertė 10,6 milijono eurų (FLEGT Azija); ir (**EKP regione**) susitarimus su Pasaulio banku, kurių bendra vertė 15 milijonų eurų (FLEGT). Kalbant apie **daugiau kaip du regionus apimančius projektus**, į pagrindines programas įtraukti 10 milijonų eurų vertės susitarimai su EMI ir 10 milijonų eurų vertės susitarimai su FAO (FLEGT AKR: 10 milijonų eurų, ES FAO FLEGT: 10 milijonų eurų).

3 Šiuo metu derybos vyksta su dar trimis šalimis (Dramblio Kaulo Krantu, Laosu ir Tailandu); finansinių įsipareigojimų jų atžvilgiu kol kas nepriimta.

Šaltinis: Europos Audito Rūmai pagal DG DEVCO pateiktą informaciją.

Audituotų projektų sąrašas

Šalis	Projekto pavadinimas	ES įnašas (EUR)	Įgyvendinimo laikotarpis
Kamerūnas	<i>Mise en place d'un Observateur Indépendant au contrôle forestier et au suivi des infractions forestières au Cameroun</i>	2 480 070	2009 12 31–2013 12 30
	<i>Mise en place d'un système de traçabilité du bois au Cameroun</i>	2 496 763	2010 02 15–2012 12 14
	<i>Mise en place d'un Audit Indépendant du Système FLEGT au Cameroun</i>	1 164 600	2012 05 04–2014 05 03
	<i>Promotion de la production et de l'exportation légales des bois issus des forêts communautaires</i>	987 139	2011 02 01–2012 01 31
	<i>Observation externe et communautaire des forêts dans la mise en œuvre de l'APV-FLEGT au Cameroun</i>	113 836	2012 01 19–2013 07 18
Indonezija	Europos Komisijos ir Indonezijos FLEGT paramos projektas (angl. <i>EC-Indonesia FLEGT Support Project</i>)	11 276 872	2006 03 01–2011 11 28
	Bendro žemės panaudojimo planavimas ir darni institucinė tvarka, siekiant Indonezijoje stiprinti žemės ūkio struktūrą, miškus ir bendruomenės teises (angl. <i>Collaborative land use planning and sustainable institutional arrangement for strengthening land tenure, forest and community rights in Indonesia</i>)	1 796 619	2010 03 01–2014 02 28
	Valstybinių ir nevalstybinių subjektų stiprinimas FLEGT SPS rengimo, derybų dėl FLEGT SPS ir (arba) FLEGT SPS įgyvendinimo procesuose (angl. <i>Strengthening state and non-state actors in the preparation, negotiation and/or implementation of FLEGT-VPA</i>)	1 189 228	2011 01 10–2015 12 31
	Indonezijos nepriklausomo miškininkystės stebėsenos tinklo stiprinimas, siekiant užtikrinti patikimą medienos teisėtumo patikrinimo sistemą ir veiksmingą SPS įgyvendinimą (angl. <i>Strengthening Indonesia's Independent Forestry Monitoring Network to ensure a credible timber legality verification system and effective VPA implementation</i>)	188 946	2011 05 01–2013 04 30
	Medienos teisėtumo užtikrinimo (FLEGT licencijų) sistemos kūrimo skatinimas, siekiant žengti svarbų žingsnį darnios gamybos ir vartojimo Indonezijos medienos perdirbimo pramonėje link (angl. <i>Promoting the implementation of timber legality assurance (FLEGT licence) as a key step to sustainable production and consumption in Indonesia's wood-processing industry</i>)	1 091 463	2013 01 30–2014 02 28

Įvertintų projektų ir peržiūrėtų ROM sąrašas

Vertinimai

	Projekto pavadinimas	ES įnašas (EUR)	Šalis	Vertinimo data, tipas	Pagrindiniai nustatyti faktai pagal ataskaitą
1	Regioninė paramos programa įgyvendinant ES FLEGT veiksmų planą Azijoje (angl. <i>Regional Support Programme for the EU FLEGT Action Plan in Asia</i>)	5 800 000	Būstinė	2010 m. gruodžio mėn., laikotarpio vidurio	<ul style="list-style-type: none"> ○ Prastas projekto sumanymas: tikslai, projekto veikla, laukiami rezultatai ir orientyrai nepakankamai konkretūs ○ Nėra aiškios veiklos stebėsenos sistemos, todėl projektas mažai veiksmingas, prasta atskaitomybė
2	VERIFOR. Institucijų galimybės tikrinti teisėtumą miškų sektoriuje (angl. <i>VERIFOR – Institutional Options for Verifying Legality in the Forest Sector</i>)	1 902 171		2009 m. lapkričio mėn., galutinis	<ul style="list-style-type: none"> ○ Projektas nepakankamai lankstus, todėl nesugebėta jo loginio pagrindo pritaikyti ar priderinti prie tam tikrų Azijos ir Afrikos regionų kaitos; dėl to projektas tapo mažiau veiksmingas
3	Prekybos mediena veiksmų planas. Atogrąžų miškų fondo projektas (angl. <i>Timber Trade Action Plan (TTAP) – a TFT (Tropical Forest Fund) project</i>)	3 389 796		2012 m. gegužės mėn., 1-ojo etapo galutinis ir 2-ojo etapo laikotarpio vidurio	<ul style="list-style-type: none"> ○ Labai geri projekto veiklos rezultatai
4	Vietos prie stalo užtikrinimas. Parama FLEGT SPS procesuose dalyvaujančioms NVO grupėms, siekiant pagerinti miškų valdymą ir užtikrinti geresnę vietos gyventojų ir čiabuvių teisių įgyvendinimą (angl. <i>Ensuring a seat at the table: supporting NGO coalitions to participate in FLEGT VPA processes with the aim of improving forest governance and strengthening local and indigenous peoples' rights</i>)	960 000		2012 m. birželio mėn., galutinis	<ul style="list-style-type: none"> ○ Labai geri projekto veiklos rezultatai
5	Miškų valdymo mokymosi grupė. Mokymasis praktiškai, teisingai ir tausiai naudoti miškus (angl. <i>Forest Governance Learning Group (FGLG) – enabling practical, just and sustainable forest use</i>)	1 866 365		2014 m. sausio mėn., galutinis	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sistemiško poreikių vertinimo stoka ir nepakankamai konkrečiai projekto aprėptis, nepateikiant tinkamai apibrėžtų šalies lygmens rodiklių ○ Projektu remiamų veiksmų nepakako, kad valdymas būtų pagerintas tiek, kiek planuota

III priedas

	Projekto pavadinimas	ES įnašas (EUR)	Šalis	Vertinimo data, tipas	Pagrindiniai nustatyti faktai pagal ataskaitą
6	<i>Mise en place d'un système de traçabilité du bois au Cameroun</i>	2 496 763	Kamerūnas	2013 m. gegužės mėn., galutinis	<ul style="list-style-type: none"> ○ Prastas projekto sumanymas: nepakankamai atsižvelgta į šalyje kylančią riziką ir kliūtis ○ Nepakankamas suinteresuotųjų subjektų veiksmų koordinavimas ○ Neveiksminga stebėseną ir projekto valdymas ○ Rezultatai ne tokie, kokių tikėtasi
7	<i>Promotion de la production et de l'exportation légales des bois issus des forêts communautaires</i>	987 139		2012 m. gruodžio mėn., laikotarpio vidurio	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepakankamas galimų kliūčių vertinimas ir pasiruošimas joms ○ Projekto sumanymas sunkiai įgyvendinamas
8	Afrikos miškų valdymo stiprinimas rengiant aukšto lygmens nacionalinius posėdžius neteisėtos medienos ruošos tema ir vykdant vidutinio lygmens informuotumo didinimo ir mokymo veiklą (angl. <i>Strengthening African Forest Governance – through high-level national 'illegal logging' meetings and mid-level awareness raising and training</i>)	1 890 608		2013 m. gegužės mėn., laikotarpio vidurio	<ul style="list-style-type: none"> ○ Neparengtas tinkamas loginis pagrindas su rodikliais, kuriuos būtų galima objektyviai įvertinti ○ Projekto stebėsenos trūkumai: trūko reguliarių iniciatyvinio komiteto posėdžių ○ Koordinavimo problemos, lėmusios ryšio tarp rezultatų, gautų įvairiose projekto srityse, nebuvimą
9	Europos Komisijos ir Indonezijos FLEGT paramos projektas (angl. <i>EC-Indonesia FLEGT Support Project</i>)	11 276 872	Indonezija	2010 m. rugsėjo mėn., galutinis	<ul style="list-style-type: none"> ○ Netinkamas ir neįgyvendinamas projekto sumanymas ○ Neveiksminga projekto stebėseną ir priežiūra ○ Dauguma rezultatų ne tokie, kokių tikėtasi
10	<i>Observation Indépendante de l'application de la Loi Forestière et de la Gouvernance (OI-FLEG) en appui aux APV FLEGT dans le Bassin du Congo</i>	1 598 497	Kongo Respublika	2012 m. kovo mėn., laikotarpio vidurio	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nustatyta keletas loginio pagrindo trūkumų, visų pirma susijusių su rodikliais, kuriuos būtų galima objektyviai įvertinti, apibrėžimu ○ Projekto stebėsenos trūkumai: trūko reguliarių iniciatyvinio komiteto posėdžių

ROM ataskaitos

Nr.	Projekto pavadinimas	ES įnašas į programą (EUR)	Šalis	ROM data	Pagrindiniai nustatyti faktai pagal ataskaitą
11	Miško gyventojų programa. Vietos prie stalo užtikrinimas. Veiksmingas nuo miškų priklausomų bendruomenių ir pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimas FLEGT veikloje (angl. <i>Forest Peoples Programme: A Strong Seat at the Table: Effective Participation of Forest-Dependent Communities and Civil Society Organisations in FLEGT</i>)	778 271	Kamerūnas	2013 m. kovo mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepakankamai apibrėžta projekto aprėptis, todėl buvo sunku įvertinti gautus rezultatus ○ Partneriai nepakankamai įtraukti į projekto sumanymo rengimą ○ Nepakankamas koordinavimas kitų FLEGT projektų ir nacionalinių subjektų atžvilgiu ○ Nepakankamos stebėsenos pastangos
12	<i>Promotion de la production et de l'exportation légales des bois issus des forêts communautaires</i>	987 139		2013 m. kovo mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Neaiški aprėptis, nepakankamai konkretūs tikslai ir rodikliai ○ Nepakankama rizikos analizė ○ Prasta veiklos stebėseną ○ Atidėliojamas įgyvendinimas ○ Lanksčios / įgyvendinamos pasitraukimo strategijos trūkumas
13	Afrikos miškų valdymo stiprinimas rengiant aukšto lygmens nacionalinius posėdžius neteisėtos medienos ruošos tema ir vykdant vidutinio lygmens informuotumo didinimo ir mokymo veiklą (angl. <i>Strengthening African Forest Governance – through high-level national 'illegal logging' meetings and mid-level awareness raising and training</i>)	1 890 608		2013 m. birželio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Neaiški aprėptis, prastai apibrėžti tikslai, laukiami rezultatai ir rodikliai ○ Nepakankamas suinteresuotųjų subjektų veiklos koordinavimas ○ Žema rezultatų kokybė ir neužtikrintas tvarumas
14	Pajėgumo didinimas Kongo baseine ir nepriklausomos miškų teisės aktų vykdymo ir miškų valdymo stebėsenos sistemos įgyvendinimas Kongo Respublikoje (angl. <i>Capacity building in the Congo Basin and implementation of Independent Monitoring of Forest Law Enforcement and Governance (IM-FLEG) in the Republic of Congo</i>)	1 636 366	Kongo Respublika	2009 m. balandžio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rodiklius ne visada buvo įmanoma kiekybiškai įvertinti ○ Projektas priklausomas nuo išorės finansavimo, tačiau pats sau pajamų negeneruoja ○ Nepanašu, kad institucinė struktūra išliks be išorinės intervencijos
15	<i>Observation Indépendante de l'application de la Loi Forestière et de la Gouvernance (OI-FLEG) en appui aux APV FLEGT dans le Bassin du Congo</i>	1 438 647		2012 m. gruodžio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rodikliai nekonkretūs, juos sunku įvertinti ○ Nevyko iniciatyvinio komiteto posėdžiai, nors ir buvo planuoti ○ Tvarumas priklauso nuo nuolatinio paramos teikėjų teikiamo finansavimo
16	<i>Vulgarisation de l'APV/FLEGT pour une appropriation et participation des populations locales dont les populations autochtones dans sa mise en œuvre</i>	180 000		2012 m. gruodžio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Neaiški aprėptis, kai kurių rodiklių neįmanoma įvertinti ○ Suinteresuotieji subjektai nepakankamai įtraukti į projekto sumanymo rengimą ○ Nevyko iniciatyvinio komiteto posėdžiai, nors ir buvo planuoti ○ Tvarumo problemos: SPS procesas tebevyksta, partnerių ir kitų suinteresuotųjų subjektų techninis parengimas nepakankamas

Nr.	Projekto pavadinimas	ES įnašas į programą (EUR)	Šalis	ROM data	Pagrindiniai nustatyti faktai pagal ataskaitą
17	Valdymo iniciatyva dėl teisių ir atskaitomybės miškų valdymo srityje (angl. <i>Governance Initiative for Rights & Accountability in Forest Management (GIRAF)</i>)	865 767	Gana	2011 m. liepos mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Neaiški aprėptis ○ Neapibrėžta rizika ir prielaidos ○ Nepakankamas partnerių veiksmų koordinavimas ○ Nėra paramą užtikrinančios politinės aplinkos ○ Neveiksmingas kai kurios veiklos įgyvendinimas ○ Tvarumas neįtrauktas į projekto sumanymą
18	Parama teisėtai ir įstatymais pagrįstas šalies medienos rinkas integruojant į savanoriškos partnerystės susitarimus (angl. <i>Supporting the integration of legal and legitimate domestic timber markets into Voluntary Partnership Agreements</i>)	1 999 265		2013 m. birželio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rodiklius ne visada įmanoma įvertinti, sunku vykdyti rezultatų stebėseną ir juos vertinti
19	Naujas būdas išsaugoti atogrąžų mišką. Nuo neteisėtai medienos ruošos iki gero valdymo (angl. <i>Pioneering a new way to conserve rainforest: from illegal logging to good governance</i>)	2 560 516	Indonezija	2011 m. lapkričio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepakankamai gerai sudaryti rodikliai ○ Projekto įgyvendintojai nepakankamai įvertino projekto sudėtingumą ir įtrauktų subjektų kiekį ○ Nepakankamas įtvirtinimas vietos institucinėse struktūrose
20	Miško išteklių valdymo gerinimas ir neteisėtai medienos ruošos ir susijusios prekybos masto mažinimas, į „SE Asia“ veiklą visapusiškai įtraukiant pilietinę visuomenę (angl. <i>Improving governance of forest resources and reducing illegal logging and associated trade with full civil society participation in SE Asia</i>)	1 645 901		2007 m. rugsėjo mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rodikliai turėtų būti tikroviškesni
21	Bendro žemės panaudojimo planavimas ir darni institucinė tvarka, siekiant Indonezijoje stiprinti žemės ūkio struktūrą, miškus ir bendruomenės teises (angl. <i>Collaborative land use planning and sustainable institutional arrangement for strengthening land tenure, forest and community rights in Indonesia</i>)	1 796 619		2012 m. lapkričio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rodikliai neatitinka išsamumo reikalavimų ○ Atsiskaitymo apie pažangą trūkumai ○ Nėra tvirtos pasitraukimo strategijos
22	Valstybinių ir nevalstybinių subjektų stiprinimas FLEGT SPS rengimo, derybų dėl FLEGT SPS ir (arba) FLEGT SPS įgyvendinimo procesuose (angl. <i>Strengthening state and non-state actors in the preparation, negotiation and/or implementation of FLEGT-VPA</i>)	1 189 228		2013 m. gruodžio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Netinkami rodikliai ○ Nepakankamas koordinavimas: trūko iniciatyvinio komiteto posėdžių, partneriai nepakankamai bendradarbiavo ○ Atidėliojamas įgyvendinimas

Nr.	Projekto pavadinimas	ES įnašas į programą (EUR)	Šalis	ROM data	Pagrindiniai nustatyti faktai pagal ataskaitą
23	Miškų valdymo stiprinimas pokonfliktinėje Liberijoje (angl. <i>Strengthening Forest Management in Post-Conflict Liberia</i>)	1 616 448	Liberija	2012 m. birželio mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepakankamai aiški ir tikroviška aprėptis ○ Stebėsenos ir vertinimo priemonių stoka projekto sumanyme ○ Daug paramos gavėjų neįtraukta į projekto sumanymo rengimą ○ Komunikacijos tarp Sąjungos delegacijos ir įgyvendinančiojo partnerio problemos ○ Nėra tvarumo strategijos
24	Pilietinės visuomenės vykdoma nepriklausoma Liberijos miškų teisės aktų vykdymo ir miškų valdymo stebėseną (angl. <i>Civil Society Independent Monitoring of Forest Law Enforcement and Governance (CSIMFLEG) in Liberia</i>)	150 000		2013 m. gegužės mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Aprėpties nustatymo trūkumai: netinkamai apibrėžti rodikliai, neįmanomi terminai ○ Paramos gavėjai nepakankamai įtraukti, o privatusis sektorius neįtrauktas į projekto sumanymo rengimą ○ Nepakankama stebėseną, neįsteigtas projekto iniciatyvinis komitetas, kuriame dalyvautų visi suinteresuotieji subjektai ○ Darbo plane nenumatyta laipsniško užbaigimo strategija ○ Politinio pagrindo trūkumai
25	Miškų valdymo stiprinimas per pilietinės visuomenės vykdomą stebėseną (angl. <i>Improving forest governance through civil society monitoring</i>)	129 852		2013 m. gegužės mėn.	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepakankamai aiški aprėptis, neapgalvoti rodikliai ○ Kaimo atstovai nepakankamai įtraukti, o privatusis sektorius neįtrauktas į projekto sumanymo rengimą ○ Daug rezultatų gauta gerokai per vėlav, kai kurie rezultatai nepasiekti ○ Komunikacijos tarp Sąjungos delegacijos ir įgyvendinančiojo partnerio problemos ○ Nėra pasitraukimo strategijos

„Transparency International“ apskaičiuotas 2007–2013 m. korupcijos suvokimo indeksas

Šalis	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	KSI													
	balai	Vieta	balai	Vieta	balai	Vieta	balai	Vieta	balai	Vieta	balai	Vieta	balai	Vieta
Kamerūnas	2,4	138	2,3	141	2,2	146	2,2	146	2,5	134	2,6	144	2,5	144
Liberija	2,1	150	2,4	138	3,1	97	3,3	87	3,2	91	4,1	75	3,8	83
Gana	3,7	69	3,9	67	3,9	69	4,1	62	3,9	69	4,5	64	4,6	63
Kongo Respublika	2,1	150	1,9	158	1,9	162	2,1	154	2,2	154	2,6	144	2,2	154
Centrinės Afrikos Respublika	2,0	162	2,0	151	2,0	158	2,1	154	2,2	154	2,6	144	2,5	144
Kongo Demokratinė Respublika	1,9	168	1,7	171	1,9	162	2,0	164	2	168	2,1	160	2,2	154
Gabonas	3,3	84	3,1	96	2,9	106	2,8	110	3	100	3,5	102	3,4	106
Hondūras	2,5	131	2,6	126	2,5	130	2,4	134	2,6	129	2,8	133	2,6	140
Gajana	2,6	123	2,6	126	2,6	126	2,7	116	2,5	134	2,8	133	2,7	136
Indonezija	2,3	143	2,6	126	2,8	111	2,8	110	3	100	3,2	118	3,2	114
Malaizija	5,1	43	5,1	47	4,5	56	4,4	56	4,3	60	4,9	54	5,0	50
Vietnamas	2,6	123	2,7	121	2,7	120	2,7	116	2,9	112	3,1	123	3,1	116

Korupcijos suvokimo indeksas (KSI) parodo, kaip šalyje suvokiama korupcija valstybiniame sektoriuje (skalėje nuo 0 (labai didelė korupcija) iki 10 (korupcijos nėra)). 2013 m. vertinime dalyvavo 177 šalys.

Santrauka

I ES lyderystė visame pasaulyje stengiantis spręsti neteisėtos medienos ruošos problemą plačiai pripažįstama. ES ir 28 valstybės narės bendradarbiauja su daugiau kaip 40 šalių gamintojų ir keliomis šalimis vartotojomis visame pasaulyje, kad įgyvendintų su FLEGT susijusias priemones.

II Derėtų pabrėžti, kad Komunikatas dėl FLEGT buvo atsakas į aktyvų raginimą Komisijai, valstybėms narėms ir šalims gamintojoms imtis bendrų veiksmų. FLEGT veiksmų planas yra politikos pagrindas, kuriuo į neteisėtos medienos ruošos problemą sėkmingai atkreiptas politinis dėmesys, sutelktos politinės bei reguliavimo priemonės ir ES, valstybių narių ir daugelio šalių partnerių parama valdymo srityje. Svarbu atsižvelgti į tai, kad FLEGT nėra finansuojama bendradarbiavimo programa su jai skirtu finansavimo mechanizmu.

FLEGT veiksmų plane nustatyti procesas ir priemonės, skirti įvairiems komponentams, ir šis planas grindžiamas pirmiausia politikos ir reguliavimo priemonėmis, kurios papildomos įprastine parama vystomajam bendradarbiavimui, kad būtų pasiekti jo tikslai.

III Komisija nesutinka su Audito Rūmų išvada, kad pagal ES FLEGT veiksmų planą medieną gaminančioms šalims teikiama parama buvo nepakankamai gerai valdoma. Komisija stengėsi kuo geriau valdyti FLEGT paramą medieną gaminančioms šalims, atsižvelgdama į iššūkius, susijusius su neteisėtos medienos ruošos problemos sprendimu pasaulio mastu, gero miškų valdymo ir teisės aktų vykdymo skatinimo įvairiose besivystančiose šalyse sudėtingumu ir novatorišku FLEGT pobūdžiu. Komisija ir toliau stengsis užtikrinti, kad būtų didinamas veiksmingumas, rezultatyvumas ir ekonomiškumas. Ji remsis Audito Rūmų specialiąja ataskaita ir atliekamo FLEGT veiksmų plano vertinimo, kurį atliekant pavyko išnagrinėti įvairias programas, projektus ir

priemones, rezultatais. Komisija taip pat pabrėžia, kad FLEGT yra bendras Komisijos, valstybių narių ir šalių partnerių įsipareigojimas. Į tai turėtų būti atsižvelgta, *inter alia*, vertinant išteklių paskirstymą. Nereikėtų tikėtis, kad visos miškų valdymo ir teisės aktų vykdymo problemos bus išspręstos vien Komisijos ištekliais.

IV Komisija nesutinka su dalimi šios Audito Rūmų pastabos.

Viename darbo plane, kuriame nustatyti aiškūs orientyrai bei terminai ir numatytas biudžetas, sudėtinga atspindėti FLEGT veiksmų plano novatorišką pobūdį, politikos, reguliavimo ir vystomojo bendradarbiavimo priemonių įvairovę ir subjektų bei partnerių daugetą. Vis dėlto daugeliui FLEGT priemonių, kaip antai SPS ar projektams, yra parengti individualūs išsamūs įgyvendinimo planai.

Parama buvo skiriama remiantis aiškiais kriterijais, nors, nesant vieningo numatyto biudžeto ir finansavimo priemonės, visų intervencijų atveju nebuvo įmanoma remtis tais pačiais kriterijais.

Komisija nesutinka su Audito Rūmų nuomone, kad ESMR buvo priimtas per vėlai. Veiksmų plane ESMR nenurodytas; jame kalbama tik apie teisės aktų, skirtų neteisėtai paruoštos medienos importo į ES kontrolei, pagrindumo nagrinėjimą. Pasiūlymas dėl reglamento pateiktas tik išsamiai išnagrinėjus, kaip būtų galima išspręsti neteisėtos medienos ruošos problemą pasitelkiant galiojančius teisės aktus. Teisės aktai buvo priimti ir įsigaliojo 2010 m. spalio 20 d., o 2013 m. kovo mėn. juos pradėta taikyti. Pradėjus taikyti ESMR, Komisija ėmėsi visapusiško teisės aktų įgyvendinimo užtikrinimo veiksmų.

V

Komisija norėtų atkreipti dėmesį į šiuos aspektus. Pirma, norint sukurti veiksmingą FLEGT teisėtumo užtikrinimo ir licencijavimo sistemą vien veiksmingų projektų nepakanka. Antra, nors nuo FLEGT veiksmų plano priėmimo praėjo 12 metų, laikotarpis nuo 6 įgyvendinamų SPS sudarymo yra 1,5–4,5 metų – tai yra santykinai neilgas laikas SPS numatytoms plataus užmojo sistemoms ir valdymo reformoms įgyvendinti, ypač atsižvelgiant į problemiškas valdymo sąlygas daugelyje šalių partnerių. Kaip Audito Rūmai pripažino ataskaitos 45 dalyje, Indonezijoje ir Ganoje įdiegtos licencijavimo sistemos, kurios jau veikia visoje šalyje. Atliktas jų abiejų vertinimas, ir jos tobulinamos remiantis šio vertinimo išvadomis bei rekomendacijomis. FLEGT licencijavimą galima pradėti tik tada, kai yra tenkinami SPS nustatyti aukšti teisėtumo užtikrinimo sistemų standartai.

Įvadas

02

Daugeliu atvejų miškų sektorių reglamentuoja sudėtingi ir įvairūs įstatymai ir kiti teisės aktai, kuriuose dažnai esama vidinių prieštaravimų bei spragų, didinančių miško pramonės ir nuo miškų priklausomų žmonių teisinį netikrumą. Tam, kad būtų galima apibrėžti, kas yra teisėta, o kas ne, reikia nuodugnai išnagrinėti galiojančius teisės aktus.

04

Dviejų reglamentų (FLEGT reglamento ir ESMR) bei prekybos susitarimų (SPS) rengimas ir tobulinimas yra pagrindiniai pasiekimai, kuriuos reikia pripažinti. 2004–2010 m. Komisija jiems skyrė didelę dalį laiko ir išteklių.

1 langelis

ES medienos reglamentas į Veiksmų planą nebuvo įtrauktas: jame tik numatytas įsipareigojimas išnagrinėti teisės aktų dėl neteisėtai paruoštos medienos importo į ES kontrolės variantus ir pagrįstumą.

2 langelis

2 langelyje atsispindi pradinė ES ir valstybių narių nuomonė apie SPS; 2004–2005 m. Komisija ir valstybės narės išsamiai aptarė šią sampratą, ir ji buvo gerokai patobulinta. Atsižvelgiant į tai, 2005 m. pabaigoje buvo parengti Tarybos derybiniai nurodymai dėl SPS.

Toliau kiekvienas SPS buvo tobulinamas vedant derybas su šalimis partnerėmis ir jame atsispindi konkretus šaliai būdingas kontekstas bei jos siekiai.

Nors su Indonezija sudarytas SPS iš esmės yra panašus į Veiksmų plane apibūdintą susitarimą, kitos SPS sudariusios šalys pasirinko tokį modelį, pagal kurį teisėtumą dažniausiai tikrina viešojo administravimo įstaigos, o ne valstybės akredituotos nepriklausomos įstaigos.

06

Kadangi FLEGT yra bendras Komisijos ir valstybių narių įsipareigojimas, Komisijos parama neturėtų būti vertinama atskirai nuo ES valstybių narių paramos. Komisijos ir valstybių narių paramos koordinavimą užtikrina FLEGT *ad hoc* darbo grupė, o nacionaliniu lygmeniu – jungtiniai Susitarimo įgyvendinimo komitetai ir ES delegacijos.

08

Svarbu atsižvelgti į tai, kad įgyvendinant FLEGT dalyvauja įvairūs subjektai. Su FLEGT susijusius veiksmus įgyvendina Komisija, valstybės narės ir šalys partnerės.

ESMR ir FLEGT reglamento įgyvendinimo srityje valstybės narės per savo valdžios institucijas dalyvaudamos viešųjų pirkimų politikoje, finansavimo bei investicijų politikoje ir teikdamos šalims gamintojoms skirtą paramą, atlieka pagrindinį vaidmenį.

Be to, reikėtų pripažinti, kad su FLEGT susijusią veiklą taip pat vykdo medieną gaminančios šalys, privatusis sektorius ir pilietinė visuomenė.

Pastabos

17

Komisija įgyvendino ne tik dvišaliu susitarimu pagrįstą variantą, bet ir draudimu grindžiamą variantą – tai sudarė sąlygas ES medienos reglamentui priimti. Be to, siekdama skatinti, kad neteisėtos medienos ruošos problema būtų sprendžiama daugiašaliu pagrindu, Komisija nuolat palaikė ryšius su tarptautiniais partneriais.

19

Komisija pripažįsta, kad FLEGT veiksmų planas yra politikos pagrindas, kuriame apibrėžiamas bendras požiūris bei bendri tikslai ir išdėstomos ES, valstybių narių ir įvairių suinteresuotųjų subjektų galimos politikos ir reguliavimo priemonės ir kiti veiksmai. Jis parengtas ES įgyvendinant 1998 m. G 8 priimtą „veiksmų programą“ dėl miškų ir neteisėtos medienos ruošos.

20

Komisija pripažįsta, kad reikia sukonkretinti tikslus, orientyrus ir bendrą planą, taip pat sistemingiau atlikti FLEGT veiksmų plano įgyvendinimo stebėseną. Šiuo atveju neabejotinai bus naudingos atliekamo vertinimo rekomendacijos. Tačiau tai, kad nėra konkretesnio plano, rodo, jog sudėtinga nustatyti konkrečius politikos, kurioje derinamos įvairios įvairių šalių bei subjektų politikos, reguliavimo ir finansinės bei techninės paramos priemonės, tikslus, tikslinius rodiklius ir terminus. Komisija norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad buvo parengti įvairių Veiksmų plano elementų išsamūs įgyvendinimo planai, pavyzdžiui, visiems SPS ir visiems projektams bei šalių gamintojų paramos priemonėms skirti planai.

21

Dažnai Komisijos veiksmų planuose biudžetas nebūna aiškiai nurodytas (žr. įvairius EK veiksmų planus, pavyzdžiui, Europos e. valdžios veiksmų planą, Veiksmų planą žmogaus teisių ir demokratijos srityje).

Kalbant apie vystomąjį bendradarbiavimą, Komisija įgyvendino tai, kas numatyta Veiksmų plano 4.1 skirsnyje – konsoliduotas biudžetas nebuvo numatytas, taigi Komisija stengėsi FLEGT įtraukti į įvairias geografines ir temines priemones. Komisija, siekdama didinti įvairių savo projektų, kuriais remiamos šalys gamintojos, nuoseklumą, papildomumą ir koordinavimą, pagal VBFP Visuotinių viešųjų gėrybių ir uždavinių teminę programą rengia „FLEGT pavyzdinę iniciatyvą“.

22

Nustatyti visus miškų srities ar FLEGT projektus buvo sudėtinga, nes ES FLEGT veiksmai finansuojami iš kelių priemonių lėšų ir kartais yra įtraukiami į programas, kurios apima kitus sektorius nei miškai (pavyzdžiui, prekyba, darni gamyba ir vartojimas ir t. t.). Tai reiškia, kad vienintelės „žymės“ FLEGT, kuri galėtų padėti nesudėtingai atlikti paiešką Komisijos informacinėje sistemoje, nėra. Nepaisant to, Komisija pabandė sukurti duomenų bazę, kurioje būtų sukaupti duomenys apie 2000–2012 m. ES finansuojamus su miškais susijusius projektus; ši duomenų bazė buvo pateikta Audito Rūmams ir pažymėta, jog tai dar nebaigtas darbo rezultatas, kurį reikia patobulinti. Komisija šią duomenų bazę atnaujino įtraukdama duomenis apie sutartis, pasirašytas po 2012 m. Atliekant tebevykdomą FLEGT veiksmų plano vertinimą, vėl pradėti kaupti duomenys apie visus FLEGT projektus, kuriuos finansuoja Komisija ir valstybės narės.

23

Rusija ir Kinija, kurios į ES eksportuoja didelį kiekį medienos produktų, nusprendė su ES nesudaryti SPS. Todėl EK nusprendė su šiomis šalimis užmegzti dvišalius dialogus dėl neteisėtos medienos ruošos.

Indija, Korėja ir Japonija yra pagrindinės vartotojų rinkos, ir Komisija yra su jomis užmezgusi dvišalius dialogus aplinkos klausimais, įskaitant prekybą mediena.

Komisija nesutinka su nuomone, jog dvišalės diskusijos su pagrindinėmis medieną gaminančiomis, perdirbančiomis ir (arba) parduodančiomis šalimis iki šiol davė ne itin apčiuopiamų rezultatų. Apskritai pripažįstama, kad ES FLEGT veiksmų planas įkvėpė kitas pagrindines šalis priimti paklausos reguliavimo priemones (Australijos neteisėtos medienos ruošos draudimo aktą, iš dalies pakeistą JAV Lacey aktą, Šveicarijos ir Japonijos teisės aktus).

24

Veiksmų plane numatytas įsipareigojimas atlikti galimybių taikyti papildomas priemones ir jų poveikio analizę, įskaitant teisės aktų, skirtų neteisėtai paruoštos medienos importo kontrolei, pagrįstumo analizę, jei nebūtų daugiašalės pažangos. Siekdamą užtikrinti, kad suinteresuotųjų subjektų pritarimas bet kuriam papildomam reguliavimui būtų pakankamas, Komisija turėjo įvertinti šių variantų teikiamą papildomą naudą ir tikėtiną poveikį. Pradėjus įgyvendinti Veiksmų planą, papildomų teisės aktų reikalavo tik NVO. Privatusis sektorius daugiau dėmesio skyrė savanoriškoms priemonėms, kaip antai sertifikavimui, elgesio kodeksams ir t. t. Tik paaiškėjus, kad šių priemonių nepakanka, privatusis sektorius pradėjo reikšti savo paramą ir galiausiai pradėjo reikalauti, kad būtų priimti papildomi teisės aktai (žr. 2006 m. privačiojo sektoriaus peticiją Komisijai). Todėl, kaip nurodyta 24 dalyje, tik 2007 m. Komisija nusprendė, jog parama pakankama, kad būtų galima pradėti tyrimą.

25

Priėmus ESMR leista aiškiai suprasti, kad ES yra tvirtai įsipareigojusi papildyti jau esamų priemonių arsenalą ir spręsti neteisėtos medienos ruošos problemą „viduje“. Komisija dar 2007 m. pradėjo pasirengimą, susijusį su pasiūlymu dėl teisės akto, ir 2008 m. pateikė šį pasiūlymą. Tam, kad keliems ekonomikos sektoriams būtų nustatytos naujos pareigos, Komisijai reikia atlikti didelį parengiamąjį darbą. Tai, kad SPS procese dalyvauja daug šalių, rodo, jog ankstyvuosiuose FLEGT etapuose paskatų sudaryti SPS netrūko.

Kalbant apie esamą padėtį, susijusią su ESMR įgyvendinimu, reikėtų pažymėti, kad reglamentas yra santykinai naujas – jis taikomas tik nuo 2013 m. kovo mėn. Didžioji dalis valstybių narių (24 iš 28) yra priėmusios ESMR įgyvendinimo priemones ir atlieka veiklos vykdytojų patikrinimus, kaip reikalaujama tame reglamente. Pradėjus taikyti ESMR, Komisija parengė atitinkamas priemones. Buvo nustatytos galimos priemonės, jos išvardytos Atitikties užtikrinimo strategijoje ir aiškiai nurodyta jų taikymo trukmė bei išteklių paskirstymas. Ėmusių šių priemonių, kelios valstybės narės sugebėjo paspartinti įgyvendinimo procesą ir pranešė apie visapusišką atitiktį.

Komisija pripažįsta, jog yra itin svarbu, kad visos valstybės narės veiksmingai įgyvendintų ESMR, ir toliau imsis veiksmų, kad pasiektų šį tikslą.

26

Kaip numatyta FLEGT veiksmų plane, Komisija išnagrinėjo, kokiais būdais galima sukurti sinergiją su esamomis valstybinėmis ar privačiomis sertifikavimo schemomis, ir šiuo klausimu toliau bendradarbiauja su SPS sudariusiomis šalimis partnerėmis bei vykdo su sertifikavimo schemomis susijusią veiklą (pavyzdžiui, EK derybų dėl SPS gairės parengtos remiantis šių schemų veikimu ir jose specialiai kaip vienas variantų pateikta į veiklos vykdytoją orientuota schema – tai numatyta SPS su Indonezija; atlikta keletas tyrimų; parengtos konkrečios rekomendacijos, o 2015 m. FLEGT savaitės renginiuose šia tema buvo surengtas seminaras). Daugelyje ES ir valstybių narių finansuojamų projektų buvo skatinamas privatus sertifikavimas besivystančiose šalyse. Indonezijoje įgyvendinus prekybos mediena veiksmų planą (TTAP) – vieną pagrindinių ES finansuojamų veiksmų kartu su savanorišku sertifikavimu (visų pirma, Miškų valdymo tarybos (FSC) ir Indonezijos ekologinio ženklo instituto (LEI)

sertifikavimu) – sukurta SVLK sistema ir standartas.

Keturiuos iš šešių SPS sudariusių šalių (Kamerūnas, Kongo Respublika, Liberija ir Centrinės Afrikos Respublika) ketina privačias sertifikavimo schemas pripažinti kaip dalį savo licencijavimo schemų, o Komisija remia veiksmus, kuriais šis pripažinimas įgyvendinamas. Be to, Indonezijoje taikoma į veiklos vykdytoją orientuota schema; taip užtikrinamos plačios galimybės pripažinti įvairias esamas veiklos vykdytojų taikomas schemas. Ar į susitarimą įtraukti privačias schemas sprendžia šalys partnerės, o ne Komisija. Gana yra vienintelė SPS sudariusi šalis, kuri dėl įvairių priežasčių nepasirinko tokio varianto.

Taip pat būtų teisinga pripažinti, kad atskirų veiklos vykdytojų ir nedidelėje dalyje teritorijos taikomos privačios sertifikavimo schemas yra ribotos, o FLEGT licencijavimo schemas taikomos visoje nacionalinėje teritorijoje.

28

FLEGT veiksmų plane nurodyti keturi pagrindiniai regionai ir šalys, kuriuose nustatyta didžiausia neteisėtos medienos gamybos ir miškų naikinimo grėsmė: tai Centrinė Amerika, Rusija, Pietų Amerikos atogrąžų zona ir Pietryčių Azija. Nuo pat pradžių Komisija ir valstybės narės teikė pirmenybę toms šių regionų šalims, kuriose yra reikšminga miškininkystės pramonė, didelis medienos eksporto mastas, esama prekybos ryšių su ES, valdžios institucijos pripažįsta esant didelių neteisėtos medienos ruošos problemų ir rodomas didelis suinteresuotumas FLEGT licencijavimo schema. Derybos dėl SPS būdavo pradėtos tik gavus išsamią informaciją apie šalį bei konsultacijų su suinteresuotaisiais subjektais rezultatais patvirtinus šalies suinteresuotumą ir vyriausybei pateikus oficialų prašymą Komisijai. Šiuo metu derybų dėl SPS ar jo įgyvendinimo procese dalyvauja 15 šalių. Kelios kitos šalys pareiškė suinteresuotumą ir gavo naudos iš tam tikros ribotos apimties veiklos. Iš FLEGT nepriklausomos rinkos stebėsenos pradinės būklės ataskaitos matyti, jog SPS procesas yra labai plačiai taikomas tiekiant atogrąžų medieną tiek pasaulinei, tiek ES rinkai. 15 SPS sudariusių šalių tenka 80 % atogrąžų medienos importo į ES (2,45 mlrd. EUR per metus) ir 75 % atogrąžų medienos eksporto pasaulyje. Kinijai, kuri yra pagrindinė medieną perdirbanti šalis, ES taikomas specialus FLEGT dvišalio bendradarbiavimo mechanizmas.

29

Komisija pripažįsta, jog išteklius reikia paskirstyti ten, kur jie veikiausiai padėtų pasiekti geriausių rezultatų, ir toliau stengsis pasiekti šį tikslą.

Žmogiškųjų išteklių buvo skirta pagrindinėms FLEGT priemonėms, t. y. SPS, paramai vystomajam bendradarbiavimui ir ESMR. Didžiausia žmogiškųjų išteklių dalis skirta SPS sudariusioms šalims ir Kinijai. Komisija pripažįsta, kad SPS galėjo tekti per didelę dalis FLEGT skirtų žmogiškųjų išteklių – galbūt kitų FLEGT priemonių sąskaita.

Kalbant apie finansinius išteklius, tai, kad nėra vieno bendro FLEGT fondo, reiškia, kad finansavimo galimybių reikia ieškoti esamose geografinėse ir teminėse priemonėse, o tai neleidžia remtis tais pačiais išteklių paskirstymo kriterijais. Geografinių fondų lėšos paskirstomos atsižvelgiant į Komisijos ir šalies partnerės dialogo rezultatus. Galiausiai, tikslinis ES paramos skyrimas neturėtų būti vertinamas atskirai nuo valstybių narių paramos.

Didžioji dalis su ES FLEGT susijusios paramos skirta šalims: 1) kuriose plačiai paplitusi neteisėta medienos ruošą; 2) kurios yra tvirtai įsipareigojusios kovoti su šia problema, daugiausiai dėmesio skirdamos pirmiausia SPS procese dalyvaujančioms šalims; 3) kurių vystymosi ir pajėgumų poreikiai yra dideli; 4) kurių didelę dalį teritorijos sudaro miškai ir (arba) kuriose miško naikinimo tempas yra didelis, taip pat (arba) 5) kurių miškų sektorius sudaro didelę BVP ir eksporto dalį.

Apskritai, daugiausia ES paramos skirta SPS sudariusioms šalims ir kai kurioms strategiškai svarbioms šalims, kurios pareiškė suinteresuotumą FLEGT, kaip antai Kolumbijai, Filipinams ir Peru. Tai taip pat taikytina pasauliniams projektams ir (arba) priemonėms, kuriuose dalyvauja daug šalių. Be SPS sudariusių šalių, kovojant su neteisėta medienos ruošą strategiškai svarbioms šalims, kaip antai Brazilijai, Kinijai ir Rytų kaimyninės šalims, skirta didelė dalis finansinių išteklių; be to, su jomis vyko politinis dialogas. Marokui ir Hondūrai skirta didelė paramos suma, nes šios šalys pasirinko miškus kaip vieną svarbiausių sektorių.

Iš pirmiau nurodytų šalių vidutinės pajamos gaunančios šalys, kurios palaipsniui „išaugo“ iš vystomojo bendradarbiavimo (pavyzdžiui, Gabonas, Tailandas ir Vietnamas), gauna gerokai mažesnę paramos sumą.

Siekdama teikti paramą kitoms šalims, kurios yra strategiškai svarbios kovojant su neteisėta medienos ruoša, Komisija, kai įmanoma, sėkmingai sutelkė lėšas iš kitų šaltinių, pavyzdžiui, kaimynystės priemonės.

30

Komisija paskirstė išteklius gana dideliu skaičiumi šalių. Tai iš dalies susiję su dideliu šalių, kuriose vyrauja neteisėta medienos ruoša ir kurios pareiškė suinteresuotumą FLEGT ir (arba) SPS, skaičiumi, o tai yra bendro susidomėjimo FLEGT iniciatyva matas. Komisija svarsto, kaip šią problemą galima spręsti ateityje ir atrasti pusiausvyrą tarp kartais nesuderinamų tikslų: užtikrinti plačią aprėptį, atsižvelgti į šalių interesus ir veiksmingai valdyti ribotus išteklius.

3 langelis

Liberijoje yra didžioji dalis Vakarų Afrikoje išlikusių pirminių miškų, kuriems kyla didelė neteisėtos medienos ruošos grėsmė. Neteisėtą medienos ruošos problemą aštrina pilietinis karas, todėl miškų valdymo reforma yra vienas svarbiausių Liberijos Vyriausybės darbotvarkės klausimų. Liberijos Vyriausybė parodė esanti tvirtai įsipareigojusi spręsti šias problemas nepaisant itin ribotų išteklių. Liberija, kuri yra viena iš šešių SPS sudariusių ir įgyvendinančių šalių, nusprendė savo orientacinėje daugiametėje programoje pirmenybę teikti FLEGT. Be to, Liberija nusprendė FLEGT licencijavimo schemą taikyti visoms eksporto rinkoms. Nepaisant nedidelio į ES eksportuojamos medienos kiekio pats SPS gali turėti reikšmingą poveikį. Liberijoje įdiegta medienos atsekamumo sistema (*Liberfor*) ir palaipsniui daroma pažanga plėtojant licencijavimo schemą. Tai, kas išdėstyta pirmiau, ir itin riboti šalies pajėgumai pateisina, kodėl EK skyrė finansinių išteklių procesui remti.

Centrinėje Afrikos Respublikoje (toliau – CAR) taip pat yra dideli miškų plotai, kuriems kyla didelė neteisėtos medienos ruošos grėsmė. CAR miškų sektorius yra antras užimtumo šaltinis bei antras nacionalinio BVP šaltinis, todėl jis yra itin svarbus šalies vystymuisi. Po 2013 m. pradžioje šalyje kilusios politinės ir humanitarinės krizės svarbu stiprinti sektorių. SPS procesas ir sistemos yra pagrindas reformoms pradėti ir padėti sektoriui įgyti patikimumo eksporto srityje. Stabilizavusis šaliai, veikianti licencijavimo sistema galėtų būti plėtojama gana greitai, atsižvelgiant į tai, kad eksporto pramonė yra sutelkta kelių didelių veiklos vykdytojų, kurie visi turi veikiančias medienos atsekamumo sistemas, rankose. Komisija mano, kad ypač riboti CAR pajėgumai ir ištekliai pateisina, kodėl šaliai skirta 6,7 mln. EUR parama.

2012 m. gruodžio mėn. Dramblio Kaulo Krantas nusprendė pradėti derybas dėl SPS. Iš esmės anksčiau metais šalyje vykęs pilietinis karas sutrukdė jai skirti su FLEGT susijusią paramą, išskyrus techninę ir finansinę paramą pagal FAO FLEGT programą ir ES FLEGT priemonę deryboms pasirengti. Derybos tebevysta ir tinkama finansinė ir žmogiškųjų išteklių parama gaunama iš FAO FLEGT programos bei ES FLEGT priemonės lėšų, GIZ teikiant techninę paramą Miškininkystės ministerijai, iš FLEGT priemonės, kurią finansuoja DFIF, lėšų ir AFD teikiant didesnę paramą miškų sektoriui.

32

SPS yra prekybos, o ne finansavimo susitarimas. Kadangi paramą vystymuisi reglamentuoja įvairūs teisės aktai, Komisija sąmoningai stengėsi nenurodyti SPS finansinių sumų ir įsipareigojimų – siekiant skirti paramą vystymuisi pateiktos aiškios nuorodos į esamas paramos priemones ir jas reglamentuojančias standartines programavimo procedūras.

33

SPS ir paramos projektais miškų teisės aktų vykdymas remiamas tikslinant miškų teisės aktus ir užtikrinant jų nuoseklumą, gilinant suinteresuotųjų subjektų žinias apie taikytinus įstatymus (ir taip užkertant kelią pažeidimams), stiprinant medienos atsekamumo ir veiklos vykdytojų kontrolės visoje tiekimo grandinėje sistemas ir pajėgumus (ir taip nustatyti teisės pažeidimų atvejus), skatinant suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą ir suteikiant politinę galimybę aptarti valdymo ir teisės aktų vykdymo klausimus, mažinant korupcijos galimybę, nustatant nepriklausomo audito sistemą, sudarant galimybę atlikti teisės aktų vykdymo išorės tikrinimą, skatinant atskleisti informaciją visuomenei ir atliekant nepriklausomą miškininkystės stebėseną, kad būtų galima nustatyti pažeidimus ir užtikrinti didesnį sektoriaus skaidrumą, ir t. t.

Daugelyje šalių partnerių įgaliojimai užtikrinti miškų teisės aktų vykdymą suteikti miškininkystės ministerijai ar lygiavertei ministerijai. Daugybėje FLEGT paramos projektų siekiama stiprinti ir aprūpinti šias institucijas. Keliose šalyse, kaip antai Indonezijoje ir Kamerūne, jau ilgą laiką teikiama valstybių narių finansuojama parama miškų sektoriui.

Didesnė parama teisėsaugos institucijoms, kaip antai policijai, tikriausiai yra daugiau nei tai, ką galima pasiekti pagal FLEGT. Keliose šalyse ji sudaro pagal orientacinę daugiametę programą teikiamos didesnės paramos valdymui arba valstybių narių paramos dalį.

Nors tikimasi, kad FLEGT parama prisidedama prie geresnio teisės aktų vykdymo, neįmanoma pagrįstai tikėtis, kad EK FLEGT parama bus teikiama visiems poreikiams šioje srityje patenkinti ir praėjus keletams metų po įgyvendinimo turės įtakos korupcijos suvokimo indeksui.

34

Kai tik buvo įmanoma, Komisija stengėsi FLEGT paramą įtraukti į šalių programas. Tačiau siekiant tai įgyvendinti susidurta su iššūkiais:

- Dėl daugumos šalių 2007–2013 m. programų buvo susitarta dar prieš prasidedant deryboms dėl SPS ir, *a fortiori*, prieš jį sudarant. Nepaisant to, daugumos SPS įgyvendinančių šalių 2007–2013 m. programose įtraukta FLEGT parama; taip neabejotinai yra Indonezijos, Kamerūno, Liberijos ir Kongo atvejais.
- Miškų sektorius ir FLEGT turėjo konkuruoti su kitais prioritetiniais sektoriais bei neatidėliotomis problemomis.
- Derybų dėl SPS pradžioje nėra lengva įvertinti būsimus poreikius. Derybų etape reikalinga parama paprastai tinkamai teikiama iš pasaulinio masto priemonių (EMI, FAO) lėšų.

Keliose šalyse FLEGT paramą ir (arba) paramą miškų sektoriui numatė valstybės narės, pavyzdžiui, Jungtinė Karalystė – paramą iš DFIF lėšų (Gana, Indonezija, Liberija ir Gajana) arba Vokietija – paramą iš GIZ lėšų (Kamerūnas, Laosas, Dramblio Kaulo Krantas).

Į daugumą SPS sudariusių šalių 2014–2020 m. orientacinių daugiametėjų programų kaip vienas iš svarbiausių sektorių įtrauktas FLEGT.

Vis dėlto Komisija pripažįsta, kad SPS sudariusių šalių orientacinėse daugiametėse programose FLEGT parama galėtų būti numatoma sistemingiau.

36

Komisija nesutinka, kad visi projektai, kuriais siekia padidinti valdžios institucijų pajėgumą, buvo neveiksmingi. SPS siekiama spręsti didesnes problemas. Jo įgyvendinimas priklauso nuo daugybės suinteresuotųjų subjektų, o ne tik Miškininkystės ministerijos veiksmy. Be to, nebūtų pagrįsta su SPS susijusią pažangą sieti su vienu konkrečiu projektu, kai paramos teikėjai didžiąją dalį SPS skirtų išteklių suteikė iš kelių paramos teikėjų fondo, kuris davė reikšmingų rezultatų.

Komisija pripažįsta su Kamerūno projektu susijusias problemas, tačiau norėtų atkreipti dėmesį, kad įgyvendinti SPS vėluojama ir dėl kitų veiksnių.

Indonezijoje bendradarbiaujant su ES palaipsniui daugiau dėmesio pradėta skirti pilietinei visuomenei ir privačiam sektoriui, nors iš pradžių pagrindinė paramos gavėja buvo Miškininkystės ministerija. Šis procesas prasidėjo daug anksčiau nei Miškininkystės ministerija įgyvendino FLEGT paramos projektą, atsižvelgiant į poreikį įgyvendinti SPS ir pastangas užtikrinti papildomumą su Jungtinės Karalystės parama.

37

Buvo surengtos dvi projekto rezultatų stebėsenos misijos ir atlikti trys išorės vertinimai – tai rodo, kad Komisija jam skyrė daug dėmesio. Komisija surengė pasitarimus su paramos gavėjais dėl visų projekto metinių ataskaitų, be to, buvo sudaryti du sutarties papildymai, kuriais padaryta projekto terminų ir taikymo srities pakeitimų; tai rodo, kad buvo dedamos pastangos šalinti projekto trūkumus. Taip pat reikėtų pažymėti, kad projektas buvo įgyvendinamas decentralizuotai, o tai reiškia, jog paramos gavėjus pagal sutartį skyrė ir jų priežiūrą vykdė Kamerūno Vyriausybė; dėl to galima abejoti prielaida, kad Komisijos vykdomas koordinavimas buvo neveiksmingas.

Galutinėje vertinimo ataskaitoje nurodyta, kad, nepaisant projekto trūkumų, jis yra pagrindas taikyti medienos atsekamumo sistemą ir iš jo gauta reikšmingos patirties.

39

Buvo atlikta įprastinė šio projekto rezultatų stebėsenos ir laikotarpio vidurio vertinimas; projekto įgyvendinimą labai atidžiai stebėjo ES delegacija – ji nuolat lankėsi įvairiose projekto vietose ir labai dažnai rengė susitikimus su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Be to, Komisija pažymi, kad galutiniame projekto vertinime padaryta išvada, jog juo faktiškai pasiekta tam tikrų rezultatų.

40

Komisija norėtų patikslinti, kad FLEGT paramos projektas buvo įgyvendinamas 2006–2009 m. ir kad 2012 m. Indonezijos Vyriausybei paskirstyti miškininkystės sektoriui skirti išteklių (projektas „Parama Indonezijos atsakui į klimato kaitą“, kurį įgyvendino Miškininkystės ministerija). Be to, Indonezija ir toliau iki šiol gauna didelę paramą pagal ES FLEGT ir FAO FLEGT. Taip pat būtų teisinga pripažinti, kad per visą laikotarpį Jungtinė Karalystė ir toliau teikė dideles su FLEGT susijusias investicijas.

41

Po 2004 m. Indonezijos Vyriausybei miškininkystės sektoriaus parama buvo teikiama įgyvendinant keletą projektų (pavyzdžiui, Pietų Sumatros miškų gaisrų valdymo programą, FLEGT paramos projektą, paramą Indonezijos atsakui į klimato kaitą); čia taip pat reikia atsižvelgti į nuolatinę EMI, ir kiek mažesniu mastu – pagal FAO FLEGT teikiamą paramą.

Svarbu prisiminti, kad Indonezijoje paramą FLEGT teikia Komisija ir valstybės narės. Komisija laikosi nuomonės, kad ši bendra parama atitiko poreikius ir papildė įvairių suinteresuotųjų subjektų grupių gaunamą paramą.

Pastaraisiais metais vis daugiau paramos buvo teikiama privačiajam sektoriui ir MVĮ, pasitelkiant NVO ir medienos pramonės asociacijų partnerystę, finansuojamą pagal programas ES ACTIVE ir SWITCH. ES taip pat teikė finansavimą prekybos mediena veiksmų planui – pasaulinei iniciatyvai, kurios veikla Indonezijoje yra itin reikšminga ir kuria išskirtinai siekiama didinti privatačio sektoriaus, įskaitant kai kuriuos smulkiuosius savininkus, pajėgumus. Parama MVĮ buvo teikiama ir pagal Jungtinės Karalystės remiamas programas MFP2 ir MFP3, o dabar nacionaliniu lygiu ieškoma, kaip išspręsti jų problemas, kad pasinaudojant SVLK būtų gerinami teisės aktai ir teikiama pakankama nacionalinė ir vietos valdžios parama biudžetui.

Papildoma parama MVĮ numatyta kai kuriose tebevykdomose iniciatyvose (naujas FAO FLEGT programos ir ES FLEGT regioninės programos Azijoje komponento etapas).

43

Audito Rūmų nurodyti veiksniai, turintys įtakos projekto tikslų siekimui, yra labai plačios apimties ir apima daugumą įprastų problemų, darančių poveikį vystomojo bendradarbiavimo projektams.

Tokie sunkumai ypač aktualūs FLEGT projektams dėl to, kad sudėtinga išspręsti daug dėmesio reikalaujančias gamtos išteklių valdymo problemas, dėl sudėtingų aplinkybių, kuriomis vykdomi šie projektai, ir dėl FLEGT SPS proceso techninio bei politinio sudėtingumo. Vykdamas FLEGT procesą reikia, kad ES delegacijos sutelktų didelius žmogiškuosius išteklius.

46

SPS įgyvendinimas Kamerūne pasirodė esąs sudėtingesnis nei tikėtasi ir neatitinka ES lūkesčių.

Buvo nustatyta naujos sistemos (SIGIF) techninė užduotis, ir šios sistemos kūrimą finansuoja Vokietijos fondai, o ES taip pat skyrė išteklių naujos sistemos eksploatavimo pradžia remti per tokią veiklą kaip mokymas.

49

Liberijoje piktnaudžiavimas privačioms reikmėms skirtais leidimais sustabdytas gavus pilietinės visuomenės organizacijų pranešimus apie tokius atvejus. SPS pagrindu organizuotas forumas šiai problemai aptarti. ES aktyviai dalyvavo vykdant problemos stebėseną ir teikė paramą Liberijos Vyriausybei tyrimų srityje. Nuo to laiko įvestas leidimų moratoriumas, o ES teikiant paramą parengtas naujas Viešojo sektoriaus subjektų partnerystės reglamentas. Liberija nuosekliai daro pažangą diegdama medienos teisėtumo užtikrinimo sistemą, be to, medienos atsekamumo sistema jau veikia visoje šalyje.

51

Komisija norėtų patikslinti, kad Malaizija yra federacinė valstybė ir atsakomybė už miškų valdymą yra decentralizuota valstybės lygiu. Nors Malaizijos pusiasalyje esančioje šalies dalyje ir Saboje SPS procesas pradėtas parengiant teisėtumo nustatymo tinklus ir MTUS, Saravakas atsisakė dalyvauti SPS procese. Tai Malaizijos vidaus politikos reikalas.

52

Kai kuriose šalyse partnerėse – visų pirma tose, kurių pajėgumai ir valdymas yra silpni – įgyvendinti šiuos plataus užmojo sudėtingus susitarimus buvo sudėtingiau, nei tikėtasi, ir reikėjo įdėti daugiau pastangų.

53

Naudinga atskirti FLEGT reglamento įgyvendinimo ataskaitų teikimą nuo platesnio pobūdžio ataskaitų dėl FLEGT veiksmų plano teikimo.

Komisija pripažįsta, jog pageidautina, kad FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaitos būtų teikiamos sistemingiau. Vis dėlto, Komisija nuolat teikė ataskaitas pasinaudodama įvairiais mechanizmais, o valstybės narės – ataskaitas apie savo veiksmus Tarybos miškų darbo grupei (bent keletą kartų per metus), nuolatiniuose FLEGT *ad hoc* darbo grupės posėdžiuose, FLEGT komitetui, o paskutinį kartą – FLEGT ir ESMR ekspertų grupei. FLEGT taip pat buvo aptartas Vystomojo bendradarbiavimo darbo grupėje, 133 straipsnio komitete ir Muitinių bendradarbiavimo darbo grupėje. Be to, šiuo laikotarpiu paskesni Komisijos nariai teikė ataskaitas Žemės ūkio tarybos posėdžiuose. Už vystymąsi atsakingi Komisijos nariai taip pat periodiškai teikė pažangos

ir iššūkių ataskaitas ES Parlamente; kai kuriuose posėdžiuose pasitarimai ir ataskaitos buvo itin išsamūs.

Buvo surengti susitikimai su suinteresuotaisiais subjektais ir išklaudyta jų nuomonė dėl derybų dėl visų SPS, o SPS sudariusios šalys teikia metines pažangos ataskaitas.

Kalbant apie FLEGT reglamento 9 straipsnyje nustatytas pareigas teikti FLEGT licencijavimo schemos įgyvendinimo ataskaitas, Komisija nusprendė ataskaitas nerengti tol, kol nėra išduodamos FLEGT licencijos, kadangi FLEGT reglamente nustatytos ataskaitos yra konkrečiai susijusios su išduotų FLEGT licencijų registravimu ir problemomis, su kuriomis susidurta įgyvendinant šias schemas.

2011 m., remiantis valstybių narių pateikta informacija, buvo parengta FLEGT veiksmų plano įgyvendinimo pažangos ataskaita. Ji buvo pateikta valstybėms narėms ir su jomis aptarta. Kai bus pabaigtas vykdomas vertinimas, bus galima pateikti atskaitą Tarybai ir Parlamentui.

54

Svarbu atskirti projekto duomenų bazės, SPS stebėsenos sistemos ir platesnio pobūdžio FLEGT veiksmų plano stebėsenos sistemos sąvokas.

(Taip pat žr. mūsų atsakymą į 22 dalies pastabas.)

Be to, Komisija norėtų patikslinti, kad 2003–2010 m. pažangos ataskaita yra ne EMI ataskaita, bet FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaita, kurią prašė pateikti Komisija.

56

Prieš pradėdama FLEGT veiksmų plano vertinimą, Komisija reguliariai vertino su įvairiais komponentais susijusių pažangą ir sunkumus, su kuriais susidurta; tai pasakytina ir apie 2011 m. pažangos ataskaitą. FLEGT veiksmų plano vertinimas padės spręsti naujas problemas, susijusias su 56 dalyje nurodyta pasaulinio konteksto raida, ir formuojant būsimus ES veiksmus šioje srityje. Komisija stengėsi aktyviai pritaikyti Veiksmų plano įgyvendinimą, kad būtų atsižvelgiama į naujausius pokyčius. Toliau nurodytos kai kurios jau įgyvendintos priemonės, kuriomis atsižvelgiama į pokyčius. Tačiau Komisija pripažįsta, jog reikės parengti išsamesnes vertinimo rezultatais grindžiamas priemones, kuriomis atsižvelgiama į pokyčius.

56 a)

Siekiant reaguoti į didėjančią Azijos svarbą prekybos mediena srityje iki šiol imtasi šių veiksmų:

- pasirašytas susitarimo memorandumas su Kinija siekiant nustatyti FLEGT dvišalio bendradarbiavimo mechanizmą;
- su pagrindinėmis medieną perdirbančiomis šalimis, kaip antai Vietnamu ir Tailandu, pradėtos derybos dėl SPS;
- su pagrindinėmis regiono šalimis gamintojomis (Laosu, o pastaruoju metu ir Mianmaru/Birma) išplėsti pasirengimo SPS etapai.

56 b)

Siekiant reaguoti į didėjančią neteisėtos pertvarkos poveikį iki šiol imtasi šių veiksmų:

- skiriama daugiau dėmesio neteisėtai miškų pertvarkai ir veiksmingiems šios problemos sprendimo būdams pasitelkiant SPS;
- parengtas ES delegacijoms skirtas raštas;
- Tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi GD programose skiriama daugiau dėmesio miško sklypų valdymui.

56 c)

Siekiant plėtoti sinergiją su REDD+ iki šiol imtasi šių veiksmų:

- Komisija skatina FLEGT ir REDD sinergiją, visų pirma pasitelkiant ES REDD priemonę ir FLEGT ir REDD+ darbo grupę;
- FLEGT ir REDD+ darbotvarkės kai kuriose šalyse, įskaitant Gajaną ar Liberiją, yra glaudžiai susijusios ir viena kitą papildo.

56 d)

Siekiant reaguoti į besikeičiančias medienos eksporto į ES tendencijas iki šiol imtasi šių veiksmų:

- atliekant prekybos mediena tyrimą ir pasitelkiant nepriklausomos rinkos stebėsenos sistemą, vykdoma nuolatinė stebėseną;
- priimtas ES medienos reglamentas ir su Kinija nustatytas dvišalio bendradarbiavimo mechanizmas.

56 e)

Iki šiol imtasi šių veiksmų:

- sinergijos su privačiu sertifikavimu skatinimo veiksmų.

(Žr. atsakymą į 26 dalies pastabas.)

Išvados ir rekomendacijos

57

Komisija nesutinka su Audito Rūmų išvada, kad pagal ES FLEGT veiksmų planą medieną gaminančioms šalims teikiama parama buvo nepakankamai gerai valdoma. Komisija stengėsi kuo geriau valdyti FLEGT paramą medieną gaminančioms šalims, atsižvelgdama į iššūkius, susijusius su neteisėtos medienos ruošos problemos sprendimu pasaulio mastu, gero miškų valdymo ir teisės aktų vykdymo skatinimo įvairiose besivystančiose šalyse sudėtingumu ir novatorišku FLEGT pobūdžiu. Komisija ir toliau stengsis užtikrinti, kad būtų dar labiau didinamas veiksmingumas, rezultatyvumas ir ekonomiškas. Ji remsis Audito Rūmų specialiąja ataskaita ir atliekamo FLEGT veiksmų plano vertinimo,

kurį atliekant pavyko išnagrinėti įvairias programas, projektus ir priemones, rezultatais.

58

Komisija nesutinka su dalimi šios Audito Rūmų pastabos:

58 b)

Viename darbo plane, kuriame nustatyti aiškūs orientyrai bei terminai ir numatytas biudžetas, sudėtinga atspindėti FLEGT veiksmų plano novatorišką pobūdį, politikos, reguliavimo ir vystomojo bendradarbiavimo priemonių įvairovę ir subjektų bei partnerių daugetą. Vis dėlto daugeliui FLEGT priemonių, kaip antai SPS ar projektams, yra parengti individualūs išsamūs įgyvendinimo planai.

58 c)

Komisija nesutinka su Audito Rūmų nuomone, kad ESMR buvo priimtas per vėlai. Veiksmų plane ESMR nenurodytas; jame kalbama tik apie teisės aktų, skirtų neteisėtai paruoštos medienos importo į ES kontrolei, pagrįstumo nagrinėjimą. Pasiūlymas dėl reglamento pateiktas tik išsamiai išnagrinėjus, kaip būtų galima išspręsti neteisėtos medienos ruošos problemą pasitelkiant galiojančius teisės aktus. Teisės aktai buvo priimti ir įsigaliojo 2010 m. spalio 20 d., o 2013 m. kovo mėn. juos pradėta taikyti. Pradėjus taikyti ESMR, Komisija ėmėsi visapusiško teisės aktų įgyvendinimo užtikrinimo veiksmų.

58 d)

Kaip numatyta FLEGT veiksmų plane, Komisija išnagrinėjo, kokiais būdais būtų galima sukurti sinergiją su esamomis valstybinėmis ar privačiomis sertifikavimo schemomis, ir didina pastangas šiuo klausimu.

58 e)

Parama buvo skiriama remiantis aiškiais kriterijais, nors, atsižvelgiant į nevienodą finansinių priemonių teisinį pagrindą, visų intervencijų atveju nebuvo įmanoma remtis tais pačiais kriterijais. Skirdama paramą medieną gaminančioms šalims, Komisija neabejotinai teikė pirmenybę SPS pasirašiusioms šalims.

1 rekomendacija

Komisija su šia rekomendacija sutinka iš dalies.

Kalbant apie biudžetą, tai bus įmanoma tik teminių programų atveju.

2 rekomendacija

Komisija negali sutikti su taip suformuluota rekomendacija.

Komisija visapusiškai sutinka su tuo, kad visos valstybės narės turi griežtai įgyvendinti ESMR, tačiau ji norėtų pabrėžti, kad, kaip nurodyta atsakyme į 25 dalies pastabas, ji jau yra ėmusis tinkamų priemonių veiksmingam įgyvendinimui skatinti ir kad ji tai darys toliau laikydamasi Atitikties užtikrinimo strategijos. Ėmusis šių priemonių, kelios valstybės narės sugebėjo paspartinti įgyvendino procesą ir pranešė apie visapusišką atitiktį. Didžioji dalis valstybių narių (24 iš 28) yra priėmusios ESMR įgyvendinimo priemones ir atlieka veiklos vykdytojų patikrinimus, kaip reikalaujama tame reglamente. Komisija pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūrą trijų valstybių narių, kurios nesilaikė reikalavimų, atžvilgiu ir atlieka tyrimą dėl galimybės pradėti ketvirtą procedūrą.

Be to, Komisija primena, kad ESMR įgyvendinimas yra pagrindinė ir svarbiausia valstybių narių pareiga ir kad valstybės narės ataskaitas dėl ESMR taikymo pirmaisiais dvejais metais turėjo pateikti 2015 m. balandžio 30 d. Remiantis ESMR 20 straipsniu, Komisija ne vėliau kaip 2015 m. gruodžio 3 d. pateiks Tarybai ir Europos Parlamentui reglamento veikimo ir veiksmingumo ataskaitą.

3 rekomendacija

Komisija sutinka su šia rekomendacija.

Kaip nurodyta Komisijos atsakyme į 26 dalies pastabas, praeityje daug nuveikta siekiant skatinti šią sinergiją.

4 rekomendacija

Komisija sutinka su šia rekomendacija.

Išteklių paskirstymas konkrečioms šalims taip pat priklausys nuo turimo finansavimo.

2014 m. Komisija patvirtino kartu su FAO vykdomos naujos iniciatyvos, kuria bus galima šalims teikti paramą siekiant stiprinti miškų valdymą tam tikrose šalyse, kurios yra strategiškai svarbios kovojant su neteisėta medienos ruoša, bet nusprendė nesudaryti SPS, finansavimo sprendimą.

59 b)

Šeši sudarytieji SPS įsigaliojo atitinkamai 2009 m. pabaigoje, 2011, 2012, 2013 ir 2014 m. Atsižvelgiant į juose numatytų reformų užmojų, įsipareigojimų sudėtingumą ir valdymo srities problemas šalyse partnerėse, suprantama, kad siekiant visapusiškai įgyvendinti susitarimus reikia laiko ir ilgalaikio įsipareigojimo. Komisija pripažįsta, kad su įgyvendinimu susiję iššūkiai buvo nepakankamai įvertinti.

59 c)

Žr. Komisijos atsakymą į 53 dalies pastabas.

Komisija nuolat teikė valstybėms narėms ir kitiems suinteresuotiesiems subjektams FLEGT veiksmų plano pažangos ataskaitas. Buvo parengtos SPS įgyvendinimo metinės ataskaitos. 2010 m. parengta pirmą pažangos ataskaita. Remiantis 2013 m. pradėtų konsultacijų rezultatais, 2014 m. pradžioje pradėtas vertinimas.

5 rekomendacija

Komisija sutinka su šia rekomendacija.

6 rekomendacija

Komisija sutinka su šia rekomendacija. Iš tebevykdomo FLEGT veiksmų plano vertinimo rezultatų matyti, kad Komisijai buvo žinoma apie poreikį įvertinti dabartinį metodą ir ji jau 2013 m. planavo atlikti vertinimą. Remdamasi vertinimo rezultatais, Komisija parengs tarnybų darbinį dokumentą.

KAIP ĮSIGYTI EUROPOS SĄJUNGOS LEIDINIŲ

Nemokamų leidinių galite įsigyti:

- vieną egzempliorių:
svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>);
- daugiau negu vieną egzempliorių / plakatą / žemėlapi:
Europos Sąjungos atstovybėse (http://ec.europa.eu/represent_lt.htm),
ES nepriklausančių šalių delegacijose (http://eeas.europa.eu/delegations/index_lt.htm),
susisiekę su tarnyba *Europe Direct* (http://europa.eu/europedirect/index_lt.htm)
arba paskambinę numeriu 00 800 6 7 8 9 10 11 (nemokamai visoje ES (*)).

(*) Informacija teikiama nemokamai, daugelis skambučių taip pat nemokami (nors kai kurie ryšio paslaugų teikėjai gali imti mokesį, taip pat gali reikėti mokėti, jeigu skambinsite taksofonu arba viešbučio telefonu).

Parduodamų leidinių galite įsigyti:

- svetainėje *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu>).

Neteisėta medienos ruošą ir prekybą neteisėtai paruošta mediena turi įtakos daugeliui miškingų šalių. Ji sukelia žalą aplinkai ir biologinės įvairovės nykimą ir turi neigiamų ekonominių ir socialinių pasekmių. ES veiksmų planu dėl miškų teisės aktų vykdymo, valdymo ir prekybos (FLEGT) siekiama medieną gaminančiose šalyse stiprinti miškų valdymą, pažaboti neteisėtos medienos importą į ES ir taip visame pasaulyje sumažinti neteisėtos medienos ruošos mastą. Šioje ataskaitoje Audito Rūmai daro išvadą, kad Komisijos parama medieną gaminančiose šalyse pagal FLEGT veiksmų planą buvo nepakankamai gerai valdoma. Nors FLEGT veiksmų planas buvo naujoviškai parengtas, Komisija nesudarė tinkamo darbo plano, kuriame būtų pateikti aiškūs tikslai, orientyrai ir tam skirtas biudžetas. Jame nebuvo nustatyti aiškūs paramos prioritetai, o stebėjimo ir ataskaitų teikimo procedūros buvo nepatenkinamos. Pagrindiniai patikrinti projektai nebuvo sėkmingi, o numatytos medienos licencijavimo schemas dar nėra visapusiškai taikomos jokioje šalyje partnerėje.

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Leidinių biuras